ԹԻՒ 7685   4 ՕԳՈ   ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ   17 Août 1911 N. 7685   نومرو ۷٦۸٥ ٤ اغستوس ۱۳۲۷ پنجشنبه

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ - ԳԱԼԱԹԻԱ

آره‌ولك
يومى وسياسى غزته
صاحب امتياز ومديرى قره‌كين بوياجيان
درسعادت — غلطه
ابونه فياتلرى پوسته اجرتيله برابر ولايات ايچون سنه‌لكى ۱۰۰ آلتى آيلغى ٥٤ غروشدر .

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

		Տարեկան	Վեցամս.
Գաւառներու	համար	100	54
Արտասահման	»	35	20 Ֆր.

نسخه‌سى ۱۰ پاره
10 ՓԱՐԱ

آره‌ولك
AREVELK
Journal arménien
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
K. BOYADJIAN
CONSTANTINOPGALATAE-L

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1883ին   FONDÉ EN 1883   تاريخ تأسيسى ۱۸۸۳ . بازار ايرتسندن ماعدا هر كون نشر اولونور .

ՋՐԻ ՋՐՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

Մեր երէկի թիւով ամբողջովին թարգմանեցինք «Մաթէն»ի մէջ Քամիլ Փելթանի գրած մէկ յօդուածը Թուրքիոյ արդի կառավարութեան դէմ։

Այդ յօդուածով նախկին նախարար, դիւանագէտ, հրապարակագիր Պ. Փէլթան երեւան կու գայ իբրեւ ողորմելի ու գռեհիկ հայհոյիչ մը, ջրի ջրպարտիչ մը, ու մանաւանդ բացարձակ ագէտ մը Արեւելքի կացութեան։ Այն քննախնդիր ու յայտնապէս թշնամական ոգին որով այդ յօդուածը շարադրուած է ծայրէ ի ծայր, ցոյց կու տայ թէ Քամիլ Փէլթան բոլորովին կորսնցուցած է ողջմտութիւնն ու չափաւորութիւնը, անձնատուր ըլլալու համար անձնական կիրքերու որոնց ներքեւ հաւանօրէն ուրիշ անխոստովանելի շահեր պահուած կը թուին։

Այդ յօդուածը պարզապէս նախատինք մըն է Բարիզեան մամուլին համար որուն ամենէն կարեւոր մէկ օրկանը չէ վարանած զայն հիւրընկալելու։

Անշուշտ կարգ մը կէտերու մէջ, կամ սանկ ըսենք, ընդհանուր գիծերով Փէլթանի յօդուածը, մեծագոյն մասամբ, ճշմարտութիւններ կը պարունակէ, ճշմարտութիւններ որոնք մենք ալ, օրը օրին, մատնանիշ կ՚ընենք մեր սիւնակներուն մէջ։ Դժբախտաբար Պ. Քամիլ Փէլթան որ կրնար այդ ճշմարտութիւնները շատ աւելի ընդունելի կերպով մը ներկայացնել և իր հեղինակութեամբը զօրութիւն տալ անոնց, այնպիսի անպատշաճ լեզուով մը գրած է իր դիտողութիւնները, այնպիսի ճղճիմ խնդիրներու վրայ չափազանցօրէն ծանրացած է որ փոխանակ օգտակար գործ մը՝ տեսնելու՝ կիրքերը հրահրելու նպաստած է պարզապէս։

Պ. Քամիլ Փէլթան Թուրքիոյ արդի կառավարութիւնը քննադատելու համար կը դիմէ, ինչպէս ըսի, տղայական անկարեւոր ապացոյցներու։ Օրինակի համար մամուլի կատարեալ ազատութիւն չունինք եղեր, երեք տարուան մէջ երեք խմբագիր սպաննուած են եղեր քօմիթէին հակառակ ըլլալնուն համար, խմբագիր մը հինգ տարուան տարագրութեան դատապարտուեր է, Րիզա Նուր պէյ բանտարկուեր է, Լութֆի Ֆիքրի պէյ երեւակայական չարչարանքներու ենթարկուեր է, Յունաց հիւպատոսարանի պաշտօնեայ մը խոշտանգումներու ենթարկուեր է։ Եւ այս դէպքերը պէտք է եղեր որ բոլոր աշխարհի հանրային կարծիքը յուզեն։ Կարմիր Սուլթանին, Աբտիւլ Համիտին իշխանութեան տակ անգամ սանկ բան չըլլար եղեր, այն ատեն Եւրոպայի միահամուռ բողոքի աղաղակները կը բարձրանան եղեր, մինչդեռ հիմա այս ամէնը կը կատարուին և քաղաքակիրթ Եւրոպան թոյլ կու տայ...։

Կարծեմ ասկէ աւելի լաւ կերպով կարելի չէր փաստաբան կանգնիլ Աբտիւլ Համիտի և իր արիւնառուշտ գործակիցներուն։

Եթէ երբեք Պ. Քամիլ Փէլթան իրաւացի և արդար քննադատութիւն մը ընել կ՚ուզէր, եթէ երբեք իր դիտաւորութիւնն էր ողջմտօրէն ցոյց տալ Թուրքիոյ նոր ռէժիմին սխալանքները և թերի կողմերը, փոխանակ Րիզա Նուր պէյի ականջովը, Լութֆի Ֆիքրի պէյի մօրուքովը, կամ Պ. Բօնթօեանիսի եղունգներովը զբաղելու և անոնց վրայ ողբալու, քիչ մը աւելի լայն և ընդարձակ ակնարկով մը դիտելու էր խնդիրները։

Պ. Փէլթան, եթէ կ՚ուզէր իրապէս օգտակար գործ մը տեսնել, թող քննադատէր նոր ռէժիմի գործունէութեան ոգին, անոր այլամերժական ընթացքը, Օսմանեան զանազան ազգութիւններու հանդէպ բռնած դիրքը և եթէ իրողութիւններու, փաստերու, ապացոյցներու պէտք ունէր, կրնար զանոնք երթալ ու փնտռել Եէմէնի, Մակեդոնիայի, Հօրանի և Անատոլուի մէջ։ Սահմանադրութեան հաստատութենէն ի վեր, Կիլիկիոյ ջարդը անցնելով հին հաշուոյն, դարձեալ կ՚ունենանք, միայն Հայերու համար, Անատոլուի մէջ հարիւրաւոր անմեղ անձերու սպանութիւնները բռնաւոր աւատապետներու և իրենց մարդոց ձեռքով գործուած, ինչ որ պատիւ մըն է մեր արդի նոր ռէժիմին համար։ Միթէ Պ. Փէլթան կը կարծէ որ Րիզա Նուր պէյի ականջը կամ Պ. Բօնթօեանիսի մէկ եղունգը շա՞տ աւելի կ՚արժեն քան հարիւրաւոր Հայերու կեանքը...։

Եւ յետոյ ինչո՞ւ Հայերուն դէմ գործուած հարստահարութիւններէն զատ չի խօսիր հողային խնդիրի, Օսման փաշայի գրգռիչ ճառին, և ուրիշ իրապէս տագնապայոյզ խնդիրներու մասին։ Ինչո՞ւ չի խօսիր Արաբներու, Սուրիացիներու, Մակեդոնիացիներու, Մալիսօրներու, Միրտիթներու տրտունջքներն ու բողոքները, անոնց դժգոհութեան պատճառները, այն ընդհանուր դժուարութիւնները որոնք այս թշուառ երկիրը կը չարչրկեն և որոնց պատասխանատուութեան մէջ մեծ բաժին մը ունի անշուշտ արդի ռէժիմը և կ՚երթայ երեսփոխանի մը ականջին կամ հիւպատոսարանի մը պաշտօնեային եղունգներուն կը փակչի։

Այդ միակողմանի, ճղճիմ ու գետնաքարշ դատումը բոլորովին կ՚ոչնչացնէ Պ. Փէլթանի քննադատութեան արժէքը և մեզի սա համոզումը կը ներշնչէ որ յօդուածագրին ու զայն հիւրընկալող թերթին միակ նպատակն է պղտոր ջուրի մէջ ձուկ որսալ Պ. Բօնթօեանիսի եղունգներովը կամ Րիզա Նուրի ականջներովը փորերնին կշտանալ։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

* * *

ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՁԵՌՆԵՐԷՑՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԷՆ ԲԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵՆԷՆ ՄԻ՛ ՍՊԱՍԷՔ

Երկու ահաւոր աղէտներ իրարու դաշնակցած՝ Պոլսոյ վրայ յարձակում գործեցին յուլիս ամսուն մէջ և դեռ չգիտենք թէ օգոստոսի մէջ ինչ պիտի ըլլայ անոնց ընթացքը։

Անշուշտ կը հասկնայ ընթերցողը թէ խօսքը հրդեհին և քոլերային վրայ է, որ գրեթէ ահաբեկ ըրած են մայրաքաղաքիս ժողովուրդը, այնպէս որ, օրինակի համար, եթէ հրդեհը Բերա պատահի, Բանկալթի և Ղալաթիա անգամ կը սոսկան, նկատելով թէ Յուլիս 10ի Պոլսոյ պատմական հրդեհը այնպիսի ընդարձակութիւն մը ստացաւ, որ Ղալաթիայէն մինչեւ Բանկալթի եղած տարածութենէն աւելի երկար էր։

Նոյնպէս ահագին սոսկում կը պատճառէ քոլերա՛ն անունը և իւրաքանչիւր տեղեկագիր որ կը ծանուցանէ դէպքերու կամ մահերու թիւը, կը ցնցէ ամէն մարդ, մանաւանդ որ դեռ ամառուան մէջտեղն ենք և օդերու ցրտանալէն օգնութիւն սպասելու համար դեռ շատ ժամանակի կը կարօտինք։ Իսկ համաճարակին յանկարծ սաստկանալը ծայրագոյն աստիճանի հասցուցած է ժողովուրդին երկիւղն ու սոսկումը։

Այս երկու աղէտներուն հանդէպ մեր հասարակութեան առաջին տպաւորութիւնն է գանգատիլ կառավարութենէն թէ պէտք եղած կերպով իր պարտականութիւնը չկատարեր պաշտպանելու համար զինքը անոնց յարձակումներուն և աւերներուն դէմ։

Բայց նախ սա ըսենք թէ միայն մեր ժողովրդեան սովորութիւնը չէ այսպիսի պարագաներու մէջ առաջին պատասխանատուութիւնը կառավարութեան վրայ նետել և զայն մեղադրելով ինքզինքը սփոփել։ Եւրոպայի ազգերուն մէջ անգամ այդ սովորութեան հետեւողներ կան, մինչեւ իսկ Ֆրանսայի մէջ ժողովրդային յուզումներ տեղի ունեցած են բնական երաշտութեան համար, իբր թէ կառավարութեան յանցանքով ըլլար երկնքի սահանքներուն փակումը և անձրեւներուն արգիլումը։

Ամէն բան կառավարութենէն սպասելու այս ունակութիւնը դժբախտաբար ամենէն աւելի մեր ժողովրդեան մէջ տարրացած է սակայն, զի, ընդունելով հանդերձ թէ շատ բան կայ զոր կառավարութեան պարտքն է կատարել, շատ աւելի բաներ ալ կան, զոր ժողովրդեան պարտականութիւնն է նախատեսել և գործադրել, փոխանակ ամէն բան միայն կառավարութենէն սպասելու և ծուլապատիկ նստած՝ ծոյլ կերպով ժամանակ վատնելու, մինչ վտանգը վերահաս ու սպառնական է։ Եթէ իւրաքանչիւր անհատ կամ գոնէ իւրաքանչիւր ընտանիք իրեն բաժին ինկած պարտականութիւնը կատարէ, շատ աւելի ազդեցիկ և անմիջական կ՚ըլլայ հետեւանքը, քան երբ ամէն ոք սպասէ որ հանրային մարմինները նախատեսեն ու հոգան ամէն բան։

Պէտք է գիտնալ թէ անհատական նախաձեռնութիւնը մեռցնել և կրաւորական մեքենայի վերածել ըսել է մարդկային գործունէութիւնը, եթէ ամէն ինչ կառավարութեան թողուի և անկէ սպասուի գործադրութիւնը։ Օրինակի համար, թէ՛ հրդեհներու և թէ քոլերայի դէմ նախազգուշութիւն ընելու և ծագած պարագաներուն մէջ ալ ինքնապաշտպանութեամբ անոնց առաջքն առնելու մասին ամէն անհատ կամ ընտանիք պարտաւոր է վերին աստիճանի արթուն և աչալուրջ գտնուիլ, հսկողութիւն ընել ու վտանգի պահուն ալ պաղարիւն արիութեամբ դիմադրել։

Քոլերայի դէմ նախազգուշական պաշտպանութեան միջոցներն այնչափ ծանօթ են որ այլեւս կարծեմ թէ չգիտցող չկայ, որ է մաքրութիւն, մաքրութիւն և դարձեալ մաքրութիւն, ինչ որ անհնարութիւն մը չէ, ոչ ալ այնչափ դժուարին։ Ջուրը եռացած խմել, եռացած ջրով լուացուիլ, չեփած բան կերած չընել, ահա երրորդութիւն մը մաքրութեան, որ կը միաւորէ և կ՚ըլլայ «մէկ» պատուէր միայն։

Եւ դժբախտաբար բոլոր մայրաքաղաքիս մէջ չգիտենք քանի՛ հոգի կամ ընտանիք կայ որ ըստ երեւոյթին երեք բայց ըստ իրականին այս միակ պատուէրը կամ կանխազգուշութիւնը կը գործադրէ։ Տան, հագուստի, կարասիներու եւն. մաքրութեան խօսքն անգամ չենք ըներ, զի ա՛լ ամօթ է այդպիսի բաներ յանձնարարել մայրաքաղաքի մը բնակիչներուն։

Գանք հիմա հրդեհին. Նախ և առաջ եթէ ամէն տուն կամ ընտանիք աղէկ ուշադրութիւն կամ հսկողութիւն ընէ, հրդեհ չծագիր այլեւս, զի ոչ երկինքի կայծակներէն և ոչ արեւու ճառագայթներէն կամ երկրիս կեդրոնական ջերմութենէն է որ հրդեհ կը ծնի, այլ մարդկային ձեռքերէ ու անուշադրութենէ որ ծագում կ՚առնէ։ Ուրեմն վերցուր անուշադրութիւնը և կը ջնջես հրդեհը։ Չարաշահ դիտմամբ եղած հրձիգութիւնները բացառիկ հրէշութիւններ են որոնց մասին խօսիլ չենք ուզեր։ Այդ պարագային մէջ ալ շրջակայ տուներու բնակիչներուն աչալրջութիւնը ու առանց ինքզինքնին կորսնցնելու, հանդարտ ու անվրդով արիութիւնը կը ծառայէ ծագած հրդեհին ծաւալն արգիլելու։ Ցարդ տեսնուած երեւոյթն է այդպիսի պարագաներու հանդէպ սարսափիլ, ահաբեկիլ ու թողուլ փախչիլը, որով անարգել իր արշաւը կը շարունակէ աւերիչ տարրը, մինչեւ որ այրելու ա՛լ նիւթ չգտնէ, կամ ջրհանկիրները հասնին, մարեն, եթէ կարենան։

Ահա այս օրինակներէն կը տեսնուի թէ մեր ժողովուրդը իր անհատական նախաձեռնութեան մէջ շատ կը թերանայ, զի ամէն ինչ կառավարութենէն կը սպասէ։ Ինչ որ ներելի չէ և ատոր համար դժբախտաբար աւելի կը տուժէ։

ՄԱՐԿՈՍ ՆԱԹԱՆԵԱՆ

هرشيئ حكومتدن بكله‌مه‌ملى

تموز آينده ايكى بيوك فلاكتر برلكده استانبول اوزرينه هجوم ايدوب، هنوز آغستوس آينده نه درلو حركت ايده‌جكلرى معلوم دكلدر.

محترم قارئلرمز مذكور ايكى فلاكتلرك استانبول اهاليسى اوزرينه چوكن قولرا وحريق اولديغنى طبيعى درك ايتمشلردر .

تموز ۱۰ حريق كبيرى پك بيوك صحرالر ايتديكى جهتله بك اوغلنده برحريق ظهور ايتسه پانغالتى وغلطه طرفلرنده بيله يانغنك توسع ايده‌جكنه شبهه‌لر حاصل اولور .

ديكر طرفدن قولرانك اسمى و وقوعات جدوللرى هركسى خوف وتلاشه دوشورمكده‌در. دها موسم صيفك يارسنده اولديغمزدن هوالرك برودتندن دخى مستفيد اولمق اوزره ايچه زمانه احتياجمز واردر .

قولرانك بويله بردنبره توسع ايتمش اولديغى ده اهالينك قورقولرينى تزييد ايتمكده‌در .

مذكور ايكى فلاكتره قارشى خلقمزك برنجى شكايتى حكومتك وظيفه‌سنى اجرا ايدوب تدابير لازمه‌يى اتخاذ ايتمه‌ديكنى درميان ايتمكده‌در .

اول امرده شونى دخى سويله‌يه‌لم : بويله زمانلرده مسئوليتى حكومت اوزرينه آتوب متسلى اولمق يالكز خلقمزك اعتيادى دكلدر، اقوام متمدنه ميانده وحتى فرانسزلرده بيله بوكبى وقايع جريانده هردرلو مسئوليتى حكومته آتمق كبى براعتياد موجوددر .

هرشيئ حكومتدن بكله‌مك اعتيادى اهاليمزده زياده‌سيله بولنقده‌در .

حكومتك اجرا ايده‌جكى وظيفه‌لر چوق اولديغنى اعتراف ايتمكله برابر تهلكه‌نك بويله پك آشكار بولنديغنى كوروب لاقيدى ايله طاورانمق ده حق انصاف دكلدر .

هركس وخصوصيله هرعائله كندى وظيفه‌سنى اجرا ايده‌جك اولور ايسه تدابير دها اساسلى اولوب مجالس صحيه‌نك تدبيرلرندن زياده فائده‌مند نتيجه‌لر وجوده كله‌جكى وارسته ايضاحدر.

بتون تدابيرك اجراسنى حكومته ترك ايتمك تشبثات شخصيه‌يى تجريد ايتمكدر .

قولرا وحريق زمانلرنده هركس وهرعائله منفرداً كنديني محافظه ايدوب، دائما اويانيق طوره‌رق تهلكه زمانلرنده صوغوق قانليلقله حركت ايتمليدر .

قولرايه قارشى يكانه سلاح طهارت اولديغى اوقدر تكرار ايدلديكه بوندن بحث ايتمك زائددر .

صويى قايناتوب ايچملى وقاينامش صو ايله ييقانملى، وپيشمه‌مش برشيئ يمه‌ملى ايشته تميزلك ديدكلرى بوندن عبارتدر .

پايتختمزده شو تدبيرى هر وقت منتظماً اجرا ايدن قاچ عائله كوريله بيلور ؟

خانه‌لرك، البسه وسائره‌نك طهارتنى برپايتخت خلقنه توصيه ايتمك عبثدر .

حريق ظهور ايتمه‌سى جهتنه كلنجه، شايد هركس دقتلى طاورانه‌رق كنديني محافظه ايدر ايسه حريق وقوعبولمه‌سنك قابلى يوقدر .

چونكه يانغين نه كوكدن صواعق ورعود ايله نه ده شمسك پرتوليله وياخود حرارت ارضدن تولد ايدر حريقك ظهور ايتمه‌سنه، يادقتسزلق وياخود قصداً قونيلان قونداقلر سبب اوله‌بيلور .

اكر عمومى اوله‌رق بويله هركس دقتله حريق ظهور ايتمه‌مه‌سنه اعتنا ايدرسه يانغين اولماز، خفى مقصدلر ايله اجرا اولنان يانغينجيلقلره ديه‌جكمز يوقدر اونلر مستثنا احوالدن عبارتدر .

يانغين اثنالرنده دخى اطرافده‌كى خانه‌لرك افرادى صغوق قانليلق ايله حركت ايدوب كنديلرينى محافظه ايدرلر ايسه حريق كسب وسعت ايده‌مز.

شمدى يه قدر حريق زمانلرنده اولرى يانغينه مجاور اولانلر خوف ودهشته دوچار اوله‌رق ، فرار ايدوب طولومبه‌جيلر كلنه قدر مانعه‌سز آتشك ايلرولمه‌سنه سبب اولمقده ايديلر.

بوقاريده سويله دكلريمزدن استدلال اولنديغنه نظراً اهالى ده كندى كنديني محافظه ايتمك اعتيادى مفقود اولوب هرشيئ حكومتدن بكله‌مكده‌در .

بوحاله ايسه نظر عفو وصفح ايله باقيله‌مز زيرا بوندن دائما اهالى متضرر اولور .

ԳՐԱԳԱՏԱԿԱՆ

ՄՐՏԻ ԺԱՄԵՐ

ՔԵ՛ԹՈՒԱԾՔ Կ. Ա. ՈՍԿԵԱՆ

Այս գրքոյկի ոտանաւորներու սիրուն հաւաքածոն Յովհաննէս Պօղոսեան կողմէ կը ներկայանայ զանոնք գիտակցօրէն վաղամեռիկ բանաստեղծին անթառամ յիշատակին։ Համակրելի քերթողը նաեւ կը գնահատուի այսպէս և մեր ազնիւ ազգին ամենէն շնորհալի տիկիններէն մին Միսաքեան Պառնասեանի երբեմն ակնարկած

---

(۱۰٦)

عبدالحميد وشرلوق هولمس

ايكنجى قسم :

قهرمان تورك خانمى

طقوزنجى فصل

حميد انديشه‌لر ايچنده

عزت پاشا جواباً :

— اوت! شوكتمآب افندم، بونلر چوق دكل ايسه‌ده ... بردانه‌سنك موجوديتنى اثبات ايدن دلائل موجوددر ، ديدى .

حميد على العجله كيم اولديغنى صورديغنده : عزت پاشا جواب ويره‌رك :

— شوكتمآب افندم، احسانلريكزه وبتون نعمتلريكزه مظهر اولوب حياتنى سزه مديون بولنان بركيمسه بويله بردنائتى ارتكاب ايديور...

حميد صبرسزلقله :

— او آلچاغك اسمنى سويله بقالم كيمدر ؟ ديدى .

عزت پاشا :

— اسمى ... ياورلريكزدن ضيا پاشا، در ديو جواب ويردى .

حميد عزت پاشايه خطاباً :

— اوقدر صداقت كوسترمش اولان وبن دخى اوكا نيجه احسانلر ايتمش اولديغم ... ضيا پاشامى ؟ ديدى .

عزت پاشا . — اوت ! شوكتمآب افندم ايشته او آلچق .

عبدالحميد . — بكا تماميله صادق بركيمسه‌يه قارشى پك فنا شيئلر اسناد ايديورسون .

عزت پاشا . — بن دخى بوجهتى دوشونه‌رك بويله پك واضح دلائل ايله مسئله‌يى اورته‌يه چيقارمغى دوشوندم .

عبدالحميد . — كوستر بقالم نه‌در پك واضح دلائل ديدكلرك .

عزت پاشا همان جيبندن ، آلبوس بكك كنديسنه ويرمش اولديغى ورقپاره‌يى حميده ويردى .

عبدالحميد يازى ضيا پاشانك اولديغنى آكلايه‌رق :

— اوت! بوقدرى اونى اورته‌دن قالديرمغه كافيدر ، ديدى .

بوسوزلرى متعاقب حميد برقاچ دقيقه سكوت ايتدكدن صوكره:

— طبيعى ضيا يالكز دكلدر ، سرايده كنديسنك فاعل مشتركلرى دخى بولنديغى بديهى اولديغندن اونلرى دخى اله كچيرمك ايجاب ايدر .

عزت پاشا جواباً :

— بن ده ، افندمزكبى دوشونمكده‌يم ، واونك ييلديزده دها برچوق فاعل مشتركلرى بولنديغى آشكار اولديغندن اونلرى دخى ... اله كچيرمك اوزره ضيا پاشا ايله بالتهور حركت ايدلمه‌مه‌سنى مناسب كوريورم ، ديدى .

عبدالحميد عزت پاشايه خطاباً :

— او آلچغى درحال طوتوب سرايده حبس ايتملى ، وصوكره اوكا نه درلو جزا ويريله‌جكنى تعيين ايتملى ، ديديكنده ، عزت پاشا :

— شوكتمآب افندمز نصل مناسب كورور ايسه اويله حركت ايده‌رز ، ديدى .

بوسوزلردن صوكره حميد :

— عزت دها كيمه شبهه‌لرك وار اونلرى‌ده سويله ... ديدى .

عزت جواباً :

— شوكتمآب افندم المده شبهه‌لرمك حقيقتنى اثبات ايديجى دلائل اولمدقجه هيچ كيمسه‌يه افترا ايتمك ايسته‌مم ، ديدى .

حميد حدتلى برطور ايله :

— شبهه‌لرينى سويله‌مك اوزره ، اراده ايديورم ، ديديكنده :

عزت پاشا :

— شوكتمآب افندم بوبابده تفصيلات ويرمك اوزره بنى مجبور ايتمه‌يكز ديو جواب ويردى .

عبدالحميد يوكسك سس ايله :

— سويله، هم چابوق سويله يوقسه سنى‌ده ضيانك يانينه كوندررم ، ديدى .

عزت پاشا برقاچ دقيقه دوشوندكدن صكره، شبهه‌لرينى سويله‌مه‌مك قابل اولاميه‌جغنى آكلايه‌رق ، هرشيئى اعتراف ايتمكه قرار ويردى .

عزت باشنى يره اكوب يواش برسس ايله:

— آلبوس بك اوزرينه شبهه‌م واردر ، ديديكنده ، حميد جواباً :

— فقط آلبوس ضيا پاشانك اك بيوك دشمنى‌در ، ديدى .

عزت عبدالحميده خطاباً :

— ضيا پاشاده سزك اصدقاى بندكانكزدن معدود ايدى ، فقط كيزليدن يابدقلرى سزك دخى منظوريكز اولدى . بويله كيمسه‌لرك نه دوستلغنه نه‌ده دشمنلكنه انسانك عقلى ايرر، بو آلچقلر يالكز منافع شخصيه وهوسات نفسانيه‌يى دوشونورلر ، آلبوس بكه قارشى دلائل واضحه موجود اولمديغى ، ويالكز حقنده شبهه ايديله‌بيله‌جك قدر برطاقم سببلر بولنديغى .... دخى علاوةً درميان ايلرم ، ديدى .

عزتك سوزلرينى دقتله ديكله‌مكده اولان حميد مذكور اسبابك نه ايدوكنى صورديغنده ، عزت جواباً :

— شوكتمآب افندم، اراده ايدر ايسه‌كز آلبوس بك حقنده شبهه‌لريمى اويانديران اسبابى ايضاح ايده‌يم ، ديدى .

هرشيئى تفرعاتيله تعريف ايتمه‌سنى حميد امر ايتديكنده، عزت سوزينه دوام ايده‌رك :

— ضيا پاشا حقنده شبهه‌لنمكه باشلاديغمده،

(مابعدى يارين صباح)

استخراجاً طبعى ممنوعدر

հրեշտակի փետուրներէն մին փոխ կ'առնէ, առնով բանահիւսելու «Սրտի Ժամեր»ու աղուոր ներբողեանը։

Այս սիրուն հատորին նախադուռը իրենց յառաջաբանով զարդարող հեղինակներ առաջնութիւնը իրաւամբ Տիկին Զ. Եսայեանի թողուցած են։ Արդարեւ կինները միայն կրնան արժեցնել փափուկ զգացումներ՝ ուստի եւ մենք կը բաղդաւորինք այսպէս Կ. Ա. Ոսկեանի տաղաչափութեան հետ վայելել Սիպիլի մարգարտաշար տողերը։

Գիրքը զուգախառնութիւնն է տարբեր նիւթերու վրայ գրուած ոտանաւորներու՝ որ երբեմն ցրիւ երեւցած են «Մասիս»ի, «Բազմավէպ»ի, «Բուրաստան»ի, «Ծաղիկ Մանկանց»ի, «Պատկեր»ի, «Երկրագունտ»ի եւ «Արեւելեան Մամուլ»ի մէջ եւ բազմաթիւ սիրերգներու զորս մեկենասին առատաձեռնութիւնը կը փրկէ կորուստէ։

Չենք վարանիր հաստատելու թէ գրքին ընտրելագոյն մասը կը կազմեն այդ յետ մահու հրապարակ բերուած ոտանաւորները ուր ողբացեալ սիրերգուն իր զգայնիկ ինքնութիւնը կը պարզէ, մինչդեռ իր կենդանութեան հրատարակած ոտանաւորներուն մէջ կը յաջողի ծոյս ձեւերու տակ պատրուակել իր ցաւած սրտին յոյզքն ու խռովքը։

Իր գրական արտադրութիւններուն մէջէն ցանկագրելով կը հետեւինք իրեն իր դժբախտ սիրոյն հաւանական կայաններուն ուր պիտի տեսնենք թէ իր սրտին տիրող քնքոյշ էակը՝ որչափ նազելի նոյնչափ ալ անգութ, հաճոյքով կը փթթեցնէր երիտասարդ կեանքի մը նորափթիթ ծաղիկը։

էջ	70	Գնալը	1889	տարիք	20
»	88	Կոյսը	1890	»	21
»	95	Տերեւք	1891	»	22
»	109	Հրաժեշտ	1895	»	26
»	111	Գաղտնիքս	1895	»	26
»	112	Գիշեր	1895	»	26
»	113	Խոստում	1895	»	26
»	115	Վարդեր	1895	»	26
»	119	Կին	1895	»	26
»	121	Հանգիստ	1895	»	26
»	123	Մի սիրեր	1895	»	26
»	125	Նախազգացում	1895	»	26
»	129	Իմ Երգս	1895	»	26
»	130	Մութին մէջ	1896	»	27
»	148	Յիշատակ	1897	»	28
»	154	Բաղձանքս	1898	»	29
»	167	Նուարդ	1899	»	30
»	182	Մոռացում	1900	»	31

Ուրեմն պղատոնական սիրով չէ որ կը տառապի եւ ինքը որ 20 տարեկան հասակին սրտի կսկիծ ունեցած էր ի Գնալը հիւանդ աղջկան մը մահուան հանդիսատես ըլլալով, ինքը որ նոյն սրտի մորմոքը ունեցած է տարի մը ետքը ուրիշ աղջկան մը թաղման հանդէսին, ափսո՛ս, երբեք գութ չի գտներ եւ իր 26 տարեկան հասակին անողոք աղջկան մը զոհ կ'երթայ։

Ահա ճիշդ այդ յուսախաբութեան եւ կեանքի ցուրտ իրականութեան շրջանին է որ կունենայ սիրոյ մաքառումներ եւ բանաստեղծական խանդավառ արտադրութիւններ եւ ամօթխած տղեկ՝ կը ծածկէ հասարակութենէն իր կեանքի իրական աւիւնը եւ ներշնչումը։ Պէտք է աւելցնել թէ անկից ետք չորս տարի եւս խեղճ տղեկին կեանքը կը քաշքշուի մինչեւ որ առողջութիւնը խանգարելով՝ կը մեռնի։

Գէթ մենք այնպէս կը հետեւցնենք տարեթիւներու շարքէն եւ Սիպիլի յայտարարութիւնն ալ մեր այս կարծիքին հաստատութիւն կուտայ։ «Կ. Ա. Ոսկեան հիւանդ էր այն օրէն ուր սիրոյ առաջին տրոփումը զգաց, եւ սիրեց որովհետեւ հիւանդ էր։ Բայց ես չեմ կրնար անիծել այն անգութ հիւանդութիւնը որ Ոսկեաններ տուած է հայ բանաստեղծութեան։ (Տես էջ 8.)։

Արդարեւ թող յուսալից թիթեռնիկը սիրոյ բոցավառ ջահին շուրջ թափառի. որչափ շուտ իր խատուտիկ թեւերը այրին, մոխիր դառնան նոյնչափ շատ կաւելնայ հետապնդուած կնոջ փառքը եւ սրտի գոհունակութիւնը. եւ կնոջ մը համար ինչ նշանակութիւն ունի այր մը պակաս կամ աւելի, կը բաւէ որ իր սրտին սիրածը չըլլայ ան։

Ուրեմն «Սրտի Ժամեր»ու նիւթը իրականութեան թարմութիւնը ունի եւ ցորչափ գեղեցիկ սեռը երգուի այնչափ այժմէութեան հրապոյրը պիտի ունենայ ընթերցողներուն համար որ քիչ չատ իրենց ալ սրտին արձագանգը պիտի գտնեն հոն եւ կեանքի գարունէն ուրախ կամ տխուր վերյուշում մը պիտի ունենան Կ. Ա. Ոսկեանը կարդալով։

Բայց ո՞րն է գեղեցիկ սեռը մարդոց ընդհանրութեան համար։ Եթէ Տիկինները իրաւամբ ժուժկալ են այս մասին իրենց ներքին համոզումը հրապարակելու, բայց մենք պատճառ մը չունինք ծածկելու թէ ատոնց համար գեղեցիկ սեռն է կինը եւ բարեբաղդաբար «կանանց համար գեղեցիկ սեռն է այրը։» Այս մեր կարծիքը ոչ աննախընթաց է եւ ոչ ալ ատոնց փաստի եւ անոր հաստատութեան ապացոյցը մարդոց իմաստնագոյնէն Սողոմոնէն, մեզի կը տրուի այսպէս.

Սիրուհին. Ես Սարոնի ծաղիկն եմ հովիտներու շուշանը։
Սիրականը. Ինչպէս շուշանը փուշերուն մէջ,
Անանկ է սիրուհիս աղջիկներուն մէջ։
Սիրուհին. Ինչպէս խնձորենին վայրի ծառերուն մէջ, անանկ է սիրականս երիտասարդաց մէջ։

Եւ գիտցէք որ ըսկիզբ չի միայ. իւրաքանչիւր սեռ հակառակ սեռէն իրեն պաշտելի արարած մը կ'ընտրէ որու բագինին վրայ կը զոհէ միացեալները։ Ուրեմն մեր հէք քերթողին դժբաղդութիւնն այն է որ չի կրցաւ յանկուցանել իրեն սրտի ընտրեալն եւ իրականացնել իր կեանքի իտէալը. (Տես էջ 180)։

Դեռ սիրահար սիրահարի չը գրեց
Ինչպէս ցաւով լեցուն՝ գրեցի ես քեզի.
Բզքտուած սրտիս մասունքն արիւնոտ,
Վերջին յուսով մը ոտքերուդ տակ դրի։

Ու պարապ տեղ սպասեցի օրերով,
Սրտիդ ցաւած մէկ արցունքին որ չեկաւ.
Կը փշրեմ գրիչս, ինչպէս սիրտս փշրեցիր,
Ինչպէս հաւատքս ալ սրտիս հետ փշրեցաւ։

Իր արտասուաթէտի սիրուն գլուխը եւ իր երիտասարդի գեղեցիկ հասակը չատ կանուխ հանգչեցան գերեզմանին մէջ, ինչպէս արցունքով կը գրէր հիւանդութեան օրերուն ուրուագծած մէկ ոտանաւորին մէջ եւ որ իր վերջին հառաչանքը մեզ կը հասցնէ։ Տես էջ 188

Մա՛յր իմ, ո՛վ մայր իմ պաշտելիս,
Սուտ է եղեր սէրն աղջըկան,
Աչքը խաբող, լեզուն դրուժան.
Դո՛ւն, միայն դո՛ւն կը սիրես զիս։

Խեղճ տղեկ, ո՞վ սրտիկդ ցաւցուց. ո՞վ է այն աղջիկը որուն աչքը խաբող եւ լեզուն դրուժան. ո՞րն է այն աղջիկը որուն սէրը սուտ է։ Ափսո՛ս, վաղամեռիկ քերթողը մեզ կերդնու անոր անունը երբեք չըսել։ (Տես էջ 111)։

Ո՛չ, թռչունին եւ ո՛չ հովուն.
Սիրելս զքեզ չը գուրցեցի.
«Խօսէ», ըսաւ ինծ ծովն անհուն.
Ծովուն ալ սիրտս չը բացի։

Բայց խոհականէս սիրող մը կրնա՞յ չը խօսիլ ծաղիկներուն, աստղերուն, ալիքին ու ձախին եւ կրկնել յաճախ այն սրբուհւոյն անունը զոր ինք կը պաշտէ։ Այս զգայնիկ ոգին ալ միամիտ անզգուշութիւն մը կունենայ եւ բերնէն կը թռցնէ այն պաշտելի էակին անունը զոր ուխտած էր չյայտնել։ Տես էջ 167։

Երազ տեսայ երէկ գիշեր,
ՆՈՒԱՐԴ, մինակ ու քովէ քով
Նստած էինք, ո՞ւր, չեմ յիշեր,
Բայց լեցուն էր սիրտս արցունքով։

Հով մը մազերդ ցան ցիր,
Բերաւ ճակտիս. «համբոյր մ'ըսի.»
— «Ա՛ս, կը սիրեմ քեզ, մընջեցիր».
Ու ես համբոյր այն ըմպեցի։

Այսու հանդերձ պիտի ուզէինք որ քմայքոտ երեւակայութեան մը մտացածին էակներու ուղղած թեթեւամիտ գեղձնիկն ըլլային բոլոր այս սիրերգները չարաբաղդին տողերը եւ ինք չատ ապրէր։ Եւ այն գիտակցութիւնը թէ վաղամեռիկ քերթողը իր մայրը տարապայման սիրած է՝ մեր սրտին մղձուկ կը պատճառէ եւ կը յիշենք տապանաքարի մը արձանագրութիւնը. «Զոր դու ինձ պարգեւն էիր՝ ընկալ ի մօրէ»։ Խեղճ մայրիկ, արդեօք ինչ կսկիծ զգացիր երբ տղեկդ իր հիւանդութեան մէջէն գրեց։ Տես էջ 186։

Դուն որ ցաւոց հաղորդակիցն ես ինծ մարմնի
Մա՛յր, սորվեցուր ինծ զայն կրել անխռով.
Արբեցուր զիս անսպառ քու սիրով,
Մինչեւ խառնած ըլլայ հոգւոյս ամէն յաւէն

Եւ երբ քննադատի աչօք մտնենք այս սիրուն քերթուածոց, կը գիտնանք որ այս զգայնիկ գրականութիւնը կը նպաստէ լեզուն յղկել կոկելու։ Տաղաչափութեան խիստ օրէնքը ըստ կարելւոյն յարգուած է, գրողը իր ոճը ներդաշնակաւորած է, քաղցրահնչիւն բառերու զուգաշար ատաղձ կարծես ականակիտ վտակի մը պղպջուն կոհակներուն պէս կը հոսին։ Նոյնաչափ ձոխ տողեր զիրար կ'ընդգրկեն, բառերու չնչերն ու ոլորաներ լաւ կը զուգադիպին եւ սահուն լեզուով մը սրտին կնճիռները կը պարզեն։

Եւ «սէրը» որ աշխարհիս չափ հին է, չէ՞ մի որ «ցանկանալ, տիրանալ եւ յղփանալէն» աւելի բան մըն է։ Ասպասիա մը ներշնչեց Պերիկլէսը եւ այս գեղանի կնոջ սէրը Յոյն Ոսկեդարու արտայայտութեան սկզբնաւորողն ու լրացուցիչն եղաւ։ Իսկ թէ մեր չնորհալի կանայք մեր սիրելի ազգին ծառայեցնեն իրենց գեղն ու վայելչութիւնը։

Եսթեր ներշնչեց Ասուերոսը եւ այս աղուոր հրէուհին իր զոյգ մը աղամանդապսպղ աչքերը գործածեց իր բազմաչարչար ազգը ստոյգ փճացումէ ազատելու։ Ո՛ւր էր թէ մեր չուշան հասակ օրիորդներ իրենց անտեղիտալի հրապոյրը գործածէին փրկելու մեր անձնուէր սիրունը։

Եւ մենք մեր այս դոյզն գրադատականը կը փակենք, մաղթելով որ Ոսկեանի տողերը կարդացող կանայք աւելի տաք սէր ներշնչեն իրենց սրտի հատորներուն, որպէս զի առոյգ երիտասարդութիւնը կարենայ իրենց հետ կեանքի երանութեան բոյնը հիւսել եւ յաճախ թրթռան սրտի քնարի լարերը։

ՄԻՀՐԱՆ ՇՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

ԼԻՎԸՐՓՈՒԼԻ ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Լիվըրփուլի մէջ, անցած երկուշաբթի օր, ամբոխը փորձած է թալել մասնաւորներու բնակարանները։ Զինուորներուն կողմէ նեզը դրուած ըլլալով տուներու բակերուն մէջ, ամբոխը շիշեր նետած եւ քանի մը զինուորներ վիրաւորած է։ Զինուորները քանիցս հրացան պարպած են յարձակողներուն վրայ։ Այս վերջիններուն կորուստը յայտնի չէ։ Կը հաւատացուի թէ գործադուլ ընողները առնչութիւն չունին այդ խռովարարներուն հետ։ Գործադուլի մասնախումբը ընդհանուր գործադուլ հռչակած է։ Երկաթուղիներու եւ ամէն տեսակ հանրային կառքերու աշխատաւորները բանթող ըրած են,

⁂ Առջի օր ալ նոր խռովութիւն մը ծագած է Լիվըրփուլի մէջ։ Զինուորները ամբոխին վրայ կրակ ընելով 20 հոգի վիրաւորած են, որոնց մէկը մահացու։ Քաղաքը հացի պաշարէ զրկուելու վտանգին տակ կը գտնուի։ Գործադուլի պատճառաւ ծագած անկարգութիւնները երկրին ներսերը կը տարածուին։

⁂ Քարտիֆի մէջ գործադուլ ընողներուն թիւը 1500ի կը հասնի։ Մեծ թշուառութիւն կը տիրէ քաղաքին մէջ։ Ընդհարում մը առաջ եկած է սեւամորթ նաւազներուն եւ ոստիկանութեան միջեւ։ Նաւազներէն 12 հոգի վիրաւորուած են։

⁂ Մանչեսթըրի մէջ երկաթուղիի երթեւեկը բոլորովին դադրած է։ Քաղաքին պարէնաւորումը դժուարաւ կը կատարուի։

⁂ Լոնտոնի մէջ երկաթուղիի գործաւորներու ընդհանուր սենտիքան որոշած է 24 ժամէն ընդհանուր գործադուլ հռչակել, եթէ երբեք պաշտօնեաներու պահանջումներուն գոհացում չտրուի։

⁂ Երեսփ. Ժողովին մէջ ներքին գործոց նախարար Պ. Չըրչիլ յայտարարած է թէ Լոնտոնի մէջ կացութիւնը զգալապէս բարւոքած է։ Նաւահանգստի գործաւորները սկսած են աշխատիլ։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՔՈԼԵՐԱՆ

Խասքէօյէն ու Գասըմ Փաշայէն յետոյ ախտին համաճարակը Սկիւտարի եւ Մաքրիգիւղի կողմերն ալ տարածուած է, ուր բազմաթիւ դէպքեր պատահած են։ Անտարակոյս վարակիչ թաղերէ այդ տեղերը ապաստանած բնակիչներ իրենց հետ տարած են սոսկալի հիւանդութեան միքրոպը։ Բարեբախտաբար, նոր քաղաքապետ Հիւսէին Բեազիմ պէյ անխոնջ կորովով մը կ'աշխատի, համաճարակին ընթացքը կասեցնելու համար։ Վարակուած բոլոր թաղերը քննական պտոյտ մը կը կատարէ եւ անձամբ կը հսկէ առողջապահական միջոցներու գործադրութեան վրայ, թաղապետական պաշտօնեաներուն խիստ հրամաններ կուտայ, որպէս զի անփոյթ չգտնուին, ժողովրդեան առողջապահական պատուէրներ կ'ուղղէ. վերջապէս ամէն միջոց ի գործ կը դնէ մահաբեր հիւանդութիւնը բնաջինջ ընելու համար մայրաքաղաքին մէջ։ Յոյս կայ որ չնորհիւ ձեռք առնուած արտակարգ միջոցներուն, քոլերան մօտ ատենէն անհետանայ, պայմանաւ որ ժողովուրդը յարգէ առողջապահական պատուէրները եւ ամէն նախազգուշական միջոցներու դիմէ։

⁂ Առջի օրուան 65 դէպքերը սա թաղերուն մէջ պատահած են։ Խասքէօյ՝ 8, Բիրի փաշա՝ 9, Հալըճօղլու՝ 5, Գումպարհանէ՝ 1, Սկիւտար՝ 6, Հէյպէլի՝ 1, Սարըեար՝ 1, Գասըմ փաշա՝ 3, Պէշիքթաշ՝ 1, Պալաթ՝ 5, Մաքրիգիւղ՝ 6, Եէնիգափու՝ 1, Տաւուտ փաշա՝ 1, Ֆընտըգլը՝ 1, Ղալաթիա՝ 3, Գալաֆաթ Եէրի՝ 1, Խորինէգափու՝ 1, Պայազիտ՝ 1, Գումգափու՝ 1, Այա-Սօֆիա՝ 1, Գատըգիւղ՝ 1, Աք-Սարայ՝ 1, Բերա՝ 1, Պէօյիւքտէրէ՝ 2, Ճըպալըօղլու՝ 1, Թագսիմ՝ 1, Շիշլի՝ 1, Մինչեւ հիմա 689 հոգի վարակուած եւ 359 հոգի մեռած են։

⁂ Ստուգուած է որ Խասքէօյէն գացած ընտանիք մը պատճառ եղած է որ քոլերա ծագի Պէօյիւքտէրէի մէջ։ Առաջին զոհը եղած է յոյն լուացարարուհի մը, որ քոլերայէ բռնուած Հրեայի մը ճերմակեղէնները լուացած էր։ Ունգարանէն Պէօյիւքտէրէ գացած առեւտրական նաւու մը թուրք նաւապետը քոլերայէ վարակուելով Պէյքօզի մաքրանոցը դրկուած է։ Քոլերան գիւղին մէջ չի տարածուիր չնորհիւ ձեռք առնուած միջոցներուն։

⁂ Քաղաքապետութիւնը կը ծանուցանէ թէ ով որ ընդդիմանայ առողջապահական չըթայի հաստատման այն տուներուն ու չէնքերուն մէջ, ուր քոլերա ու մահ պատահած է, մէկ ամիսէն երկու տարուան բանտարկութեան պիտի դատապարտուի յանցանքին ծանրութեան համեմատ։

⁂ Անպատսպար մնացած հրկիզեալներուն մէջ քոլերայի տարածումը արգիլելու համար աղէտեալները յարմար տուներու մէջ պիտի տեղաւորուին։ Ոստիկանութեան յանձնարարուեցաւ փութով տեղեկագրել թէ ո՛րքան պարապ տուն կայ Սկիւտարի, Վոսփորի եւ Գատըգիւղի մէջ։

⁂ Խասքէօյի եւ Բիրի Փաշայի մէջ քոլերայի դէպքերը ծածկողներու մասին օրինական տրամադրութիւնը ի գործ պիտի դրուի։

⁂ Թուրք թերթ մը կ'իմանայ թէ ծերակուտական Ֆուատ փաշայի կինը քոլերայէ մեռած է առջի օր։

⁂ Գարթալի մէջ յոյն սպասուհի մը քոլերայէ վարակուած է։

⁂ Քոլերային տարածման պատճառաւ Պապը յատուկ արտօնութիւն հրամայած է որ կաթոլիկները ծոմ եւ պահք չբռնեն։

ԱԼՊԱՆԻԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

«Բոլիթիշէ Քորէսբոնտէնց» լրագիրը կ'իմանայ թէ Պէրաթի երեսփոխան Իսմայիլ Քէմալ պէյի, Իլիանի պէյի եւ Ֆազլ փաշայի վարչութեամբ «Տիթրա» անուն քոմիթէ մը կազմուած է։ Այդ լրագրին ըսածին նայելով, յիշեալ քոմիթէն կ'աշխատի հիւսիսային Ալպանիոյ մէջ խռովութիւն սերմանել եւ դժգոհ Ալպանիացիները յորդորել որ միանան։ «Տիթրա» քոմիթէն մեծ գումարներ ունի իր տրամադրութեան տակ։ Քոմիթէին մէջ մտնող իւրաքանչիւր անդամի 3 ոսկի ամսական կը տրուի եւ անոր ընտանիքին՝ 50 ոսկի։ Այդ քոմիթէն ունի գաւառներուն մէջ թղթակիցներ, եւ Պուքրէշի, Սոֆիայի ու Աթէնքի մէջ ճիւղեր ունի։ Զրոյց կը շրջի թէ քոմիթէն օտար երկիրներէն մեծ գումարներ կը ստանայ եւ ստուար քանակութեամբ զէնք կը ներմուծէ երկրին մէջ։ Քոմիթէին ձերբակալուած անդամներուն յայտարարութիւններէն կը հասկցուի թէ հիւսիսային Ալպանիացիները նպատակ ունին անկախութիւն հռչակելու եւ յոյս կայ որ այդ մասին պիտի յաջողին օտար միջամտութեամբ։

⁂ Շքոտրայի եւ Գոսովայի նահանգները կատարելապէս խաղաղած ըլլալով օսմ. կառավարութիւնը որոշած է արձակել այդ նահանգներուն մէջ համախմբուած րէտիֆներուն մէկ մասը։ Տրապիզոնի, Սըվազի, Ամասիայի եւ Էնկիւրիի զօրաբաժինները կ'արձակուին։ Այդ մասին հարկ եղած հրամանները տրուած են պատերազմական նախարարութեան կողմէ։

⁂ Գարատաղի գործակատարը առջի օր Բ. Դուռ երթալով, ի բացակայութեան արտաքին գործոց նախարարին, գիւանապետ Սալիհ պէյի հետ տեսակցեցաւ։ Գործակատարը իր կառավարութեան կողմէ շնորհակալութիւն յայտնեց Մալիսօրներու խնդիրը կարգադրուած ըլլալուն համար։ Գործակատարը յարեց թէ այսուհետեւ Թուրքիոյ եւ Գարատաղի միջեւ բարեկամական յարաբերութիւնները պիտի չարունակուին։

⁂ Ալպանիացի երեւելիներէ բաղկացած պատուիրակութիւն մը, որուն մէջ կը գտնուին Կ. Պոլսոյ ալպանիական քլիւպին նախագահ Ապտիւլ պէյ եւ Այտընի միւթէսարրըֆ Ֆէյզի պէյ, անցեալ չաբթու Տէլվինօ հասած է, ուր ապստամբապետները գումարուած էին։ Այդ երեւելիները ալպանիացի խմբապետներուն բացատրած են որ եթէ անմիջական կերպով զինաթափ ըլլան, կառավարութիւնը տրամադիր է լայն ինքնօրինութիւն մը չնորհելու նոր դպրոցներ հիմնելու եւ տուրքերու մասին իրենց ունեցած տրտունջները մտիկ ընելու։ Պոլիս գտնուող մէկ քանի ալպանիացի երեւելիներ ալ, որոնք ալպանիական քլիւպին անդամ են, ներքին գործոց նախարարին հետ տեսակցութիւն մը ունեցած են, Եանեայի նահանգին մէջ բարեկարգութիւնը վերահաստատելու համար։

……

ԹՈՒՐՔՕ-ՀԵԼԼԷՆ ՄԻՋԱԴԷՊԸ

Արտաքին գործոց նախարարութիւնը Աթէնքի օսմ. դեսպանատան գործակատար Կալիպ Քէմալ պէյի հրաման ղրկած է Յունաստանի արտաքին գործոց նախարարին բողոքելու Թուրքահելլէն սահմանագլուխին վրայ պատահած նոր միջադէպի մասին։

⁂ Հելլենական հիւպատոսարանի հաւաքիչ Պ. Թոնթոնեանի մասին կատարուած քննութեամբ երեւան եկած է թէ ան օսմ. հպատակ է եւ Չէշմէ գիւղին մէջ ծնած։ Սակայն ատիկա պատճառ մը չէ որ Պ. Թոնթոնեանս խոշտանգումներու ենթարկուի։ Հելլէն դեսպանատան գործակատարը իր կառավարութենէն նոր հրահանգներու կը սպասէ, Բ. Դրան մօտ նոր դիմում մը ընելու համար։

ՊԱՐՍԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ

Կ. Պոլսոյ Պարսից նոր դեսպան Իհթիշամ-էս-Սալթանէ Միրզա Մահմուտ խան երէկ պայմանագրական կառախումբով մայրաքաղաքս ժամանեց։ Սիրքէճիի կայարանին մէջ ողջունուեցաւ դեսպանատան, հիւպատոսարանի պաշտօնէութեան եւ պարսիկ երեւելիներու կողմէ։ Նախորդ գործակատար Միրզա Ցեքէծուլլահ խան Լոնտոնի դեսպան անուանուած ըլլալով մօտերս իր պաշտօնատեղին պիտի մեկնի։

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ՏՐԻՊՕԼՍՈՅ ՄԷՋ

Ափրիկեան Տրիպոլսոյ իտալական գաղութը նոր խնդրագիր մը ուղղելով տեղւոյն իտալական հիւպատոսին, բողոքած է տեղական թերթի մը կողմէ իտալական հաստատութեանց նկատմամբ եղած անուանարկիչ հրատարակութեանց համար։

ՄԱԳՐԻԲԷՑԻ ՍՊԱՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

Իթթիհատական սպայ Միւմթազ պէյի վկայութեան տեղեկագիրը Հալէպէն հասած է։ Ինչպէս յայտնի է, Հաճի Ալի պէյ յայտարարած էր թէ Միւմթազ պէյը եւ հանգուցեալ կոչուած Շէրէֆէտտին պէյը ոճրին վայրը տեսած էր։ Միւմթազ պէյ կը խոստովանի թէ այդ գիշերը տեսակցած էր Շէրէֆէտտին եւ Հաճի Ալի պէյերու հետ, բայց չի ճանչնար սպաննութեան հեղինակները։ Հիմա կը մնայ Շէրէֆէտտին պէյի վկայութիւնը լսել։ Առջի օր կոչնագիր մը ղրկուեցաւ անոր։ Այդ վերջին ձեւակերպութենէն յետոյ թուղթերը դատարան պիտի յանձնուին։

ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐՈՒՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

«Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ» կ'ըսէ թէ եպարքոսը Բարիզ եւ Լոնտոն այցելէ յետոյ, Պերլին ու Վիեննա ալ պիտի երթայ։

⁂ Եպարքոսին ուղեւորութիւնը յետաձգուած ըլլալով արտաքին գործոց նախարար Րիֆաթ փաշա մօտերս Բարիզ պիտի ուղեւորի։

⁂ Երկրագործական նախարար Մավրօքորտաթօ էֆ. այս ամսուն վերջը Զուիցերիա պիտի երթայ եւ ատեն մը հոն մնալէն յետոյ Բարիզ պիտի ուղեւորի։

ԱՆԹԵԼ ՀԵՌԱԳԻՐ

Ծովային նախարարութիւնը որոշեց անթել հեռագրի կայաններ հաստատել Կ. Պոլսոյ, Սելանիկի, Շէնքէնի, Պէրութի եւ ուրիշ մէկ քանի կարեւոր նաւահանգիստներու մէջ, նաւատորմին հաղորդակցութիւնները ապահովելու համար։

ԱՏԱՆԱՅԻ ՄԻՋԱԴԷՊԸ

Ատանայի մէջ ծագած թուրքագերման միջադէպը չէ հարթուած տակաւին։ Ներքին գործոց նախարարութիւնը Ատանայի կուսակալին հրամայած է քննութիւն մը բանալ։ Քննութեան արդիւնքը տակաւին չէ հասած։ Գերմանական դեսպանատունը կը պնդէ որ Ատանայի ոստիկանապետը խստիւ պատժուի, իբր հեղինակը միջադէպին։ Գերման դեսպանատան առաջին թարգմանը առջի օր ներքին գործոց նախարարին հետ երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ այդ մասին։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿ.

Ռումանական չոգենաւային ընդհ. գործակալութիւնը հանրութեան կը ծանուցանէ թէ Քէօսթէնճէի ճամբով (չաբաթը

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԹԻՒ 100

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԵՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՍԱԼԻԽԱ ՀԱՆԸՄԻ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԳԼՈՒԽ Ը.

— Հոգ մի ըներ բարեկամս, քանի մը ժամէն ալ վախնալիք բան մը չես ունենար, ըսաւ Հագգը պէյ եւ անակէն ներս մտաւ, նշան ընելով ինծի որ իրեն հետեւիմ։

Տնակին բակը, պառաւ կին մը գետին նստած գուլպայ կը հիւսէր։ Իր քովէն անցանք առանց գլուխը բարձրացնելու եւ մտանք ցած ու փոքրիկ սենեակի մը մէջ որ ձկնորսութեան վերաբերեալ առարկաներով լեցուած էր։ Ծերունին կը հետեւէր մեզի։

— Ո՞ւր է, մարդ չկայ այստեղ, հարցուց Հագգը պէյ, իր նայուածքը սենեակին չուրջը պտտցնելէ ետքը։

— Սնտուկին մէջ, ուռկաններուն տակ պահուըտած է, պատասխանեց ծերունին ձայնը ցածցնելով ու մօտեցաւ մէկ անկիւն մը դրուած խոշոր սնտուկի մը որուն կափարիչը վեր առաւ։

Սնտուկին մէջէն պատանիի մը գլուխը երեւցաւ։

— Դուրս ելիր, տղաս, մենք ենք ըսաւ Հագգը պէյ մեղմ ձայնով մը։

Պատանին սնտուկէն ելաւ եւ մօտեցաւ մեզի։ Զինուորականը ծերունիին դարձաւ եւ ըսաւ.

— Դուն գնա՛ կրկին դրան քով եւ հսկողութիւն ըրէ՛ եւ առանձին թող։

— Շատ աղէկ, պատասխանեց ծերունի ձկնորսը, միայն թէ ի սէր Աստուծոյ, կ'աղաչեմ զիս փրկեցէ՛ք այս վտանգաւոր վիճակէս....

Ծերունին դուրս ելլելէ ետքը, գէչ աղէկ տեղաւորուեցանք սնտուկի մը վրայ, մինչ պատանին, մեր դէմը, ուռկաններու կոյտի մը վրայ բազմեցաւ։

— Տղաս, ըսաւ Հագգը պէյ, խօսքը պատանիին ուղղելով, այս տիկինը քու եւ քու սիրելի ընկերներուդ, Զէքիի ու Արիֆի մայրն է, եւ կ'ուզէ որ քու բերնէդ լսէ ամբողջ պատմութիւնը զոր երէկ ինծի պատմեցիր. ուստի ծայրէ ի ծայր անգամ մըն ալ կրկնէ, առանց բան մը ծածկելու... ինչպէս ըսի քեզի, ա՛լ վախնալիք բան մը չունիս եւ քու անձիդ ապահովութիւնը երաշխաւորուած է... քանի մը ժամէն պիտի մեկնիս այս անիծեալ տեղէն ու ա՛լ ազատ պիտի ըլլաս գազանին ճիրաններէն։

Զաւակներուս, Զէքիի ու Արիֆի անուններուն յիշատակութիւնը լսելով, խորին յուզում մը զգացի եւ սիրտս սկսաւ անօրինակ սաստկութեամբ մը բաբախել, բայց եւ այնպէս հզօր ճիգ մը ըրի չկարանալու համար։ Պատանին վեհերոտ ակնարկ մը պտտցնելէ ետքը իր չուրջը, սկսաւ հետեւեալ պատմութիւնը ընել.

— Շաբաթ առտու կանուխ Սկիւտարէն իջայ, ժամանակին դպրոցս գտնուելու համար. երբ կամուրջ եկայ, ոստիկան մը ու լրտես մը քովս գալով զիս հրաւիրեցին իրենց ընկերանալու, ըսելով որ մէկ քանի տեղեկութիւններ պիտի հարցնէին։ Թէեւ կասկածեցայ եւ մտածեցի ընդդիմանալ, բայց այդ երկու անձերը այնքան քաղաքավարութեամբ եւ ակնածանքով կը վարուէին հետս, որ ի վերջոյ խոհեմութիւն համարեցի հետերնին երթալ, մտածելով որ դիմադրութիւնը գուցէ անօգուտ տեղը վիճակս պիտի ծանրացնէր, մանաւանդ որ իրենք ալ մէկ քանի անգամ կրկնեցին թէ քառորդի մը խնդիր էր երթալ ու վերադառնալս։

Միասին կառք մը մտանք եւ ուղղուեցանք Զապթիէի դուռը, ուր զիս առաջնորդեցին սրահ մը, պատուիրելով որ հոն սպասեմ մինչեւ որ փաշան գայ։

Ժամէ մը ոստիկան մը եկաւ եւ զիս ոստիկանութեան նախարար Շեֆիք փաշայի քով առաջնորդեց։ Փաշան անունս, հօրս անունը, ծննդավայրս ու տարիքս հարցնելէ ետքը, — «այո», ըսաւ, «ճիշդ մեր փնտռած դպրոցականն ես»։ — «Ուրիշ հարցում մը ունի՞ք ընելիք, հարցուցի. — «Ո՛չ, պատասխանեց. — «Ուրեմն կրնա՞մ մեկնիլ»։ Փաշան փոխանակ պատասխանելու՝ զանգակը հնչեցուց եւ ոստիկանական պաշտօնեայ մը կանչել տուաւ որուն հետ ցած ձայնով քանի մը խօսք փոխանակեց։ Յետոյ պաշտօնեան քովս եկաւ եւ ըսաւ — «եկո՛ւր ինծի հետ»։ Երբ դուրս ելանք, ոստիկան մը ընկերացաւ մեզի եւ երեքս մէկ իջանք վարի բակը։

— «Միթէ այլեւս չե՞մ կրնար վարժարան վերադառնալ, արդէն ուշ մնացի, ըսի պաշտօնեային։

— «Հոգ մի ըներ, կը վերադառնաս, պատասխանեց պաշտօնեան, միայն թէ տակաւին պզտիկ գործողութիւն մըն ալ կայ կատարուելիք։

Այս ըսելով՝ նշան ըրաւ հոն գտնուող պարապ կառքի եւ երեքս մէկ մէջը մըտնելով ճամբայ ելանք։ Ի զուր, կառքին մէջ ուզեցի հասկնալ այս անակնկալ ձերբակալումին պատճառը, որովհետեւ փաշան ո եւ է հարցում չէր ուղղած ինծի եւ գոհացած էր միմիայն ինքնութիւնս հաստատելով. բայց պաշտօնեան չուզեց բացատրութիւն մը տալ, հաւանօրէն ինքն ալ բան մը չէր գիտեր։ Կառքը մեզ բերաւ Սարայ Պուռնուի ծովեզերեայ զօրանոցը։

Հոն վար իջանք եւ զիս առաջնորդեցին բանտի նման փոքրիկ խուց մը եւ դուռը վրայէս կղպեցին, առանց ո եւ է խօսք ուղղելու։ Կասկածը ու մտատանջութիւնը պաշարած էին զիս բայց ի՞նչ կրնայի ընել... Կէսօրին մօտ խուցին դուռը բացուեցաւ եւ պահապան մը հաց մը եւ կուժ մը ջուր դրաւ գետնին վրայ ու կրկին դուռը կղպելով մեկնեցաւ։

Ժամեր անցան, գիշերը եկաւ, մութը կոխեց եւ տակաւին ո՛չ ոք երեւցաւ։ Սպասումէն ու մտատանջութենէ վաստակաբեկ, երկնցայ գետնին վրայ ու քունս տարաւ։ Կէս գիշերին մօտ էր երբ յանկարծ դուռը բացուեցաւ եւ երեք հոգի, որոնց մէկուն ձեռքը լապտեր մը կար, երեւցան սեմին վրայ. Իրենցմէ երկուքը քովս մօտեցան, թեւերս կռնակիս կապեցին եւ ըսին. — «քալէ՛ տեսնենք»։ Մութ նրբանցքէ մը անցնելով հասանք ծովեզրը քարափին վրայ, ուր խոշոր նաւակ մը կը սպասէր։ Նաւակին մէջ արդէն ութը տասը հոգի կը նշմարուէին... զիս ալ հոն մտցուցին։ Առաջ, մութին մէջ, չէի կրցած հոն գտնուողներուն դէմքերը որոշապէս տեսնել, բայց անգամ մը որ նաւակ մտայ իսկոյն ճանչցայ ընկերներս, զինուորական աշակերտները.... Անոնք ալ այնքան սարսափած էին որ չէինք կրնար բերաննիս բանալ եւ իրարու խօսք մը ուղղել։

(Շարունակելի)

երեք երթեւեկ) Ռումանիա գացող ուղեւորները ընտ. քարանթինայի չեն ենթարկուիր, Ռումանիա ընդունած ըլլալով Բարիզի պայմանագրութիւնը։ Ռումանական շոգենաւային ընկ. գործակալութիւնը նմանապէս կը ծանուցանէ թէ «Բրինչիբէսա Մարիա» շոգենաւը օգոստ. 10,23ին յաւելուածական ուղեւորութիւն մը պիտի ընէ դէպի Գոնսդ, Սուլինա, Կալաց։ Շոգենաւը օգոստ. 10,23ին ժամը 6ին պիտի մեկնի ուղղակի Կալաց, առանց Քէօսթէնճէ հանդիպելու։ Կալացի ճամբորդներն ալ Քէօսթէնճէի յատուկ նաւաշէք պիտի վճարեն։ 4—4

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ԵՐԵՍՈՒՆԸՉՈՐՍ ՏԱՐԻ ԵՏՔԸ ՕՁԻՔԸ ՁԵՌՔ ՏՈՒԱԾ.—1877ին, Գարաաղի հետ պատերազմական թշնամութիւնները սկսած ատեն Հիւսէին Հիւսնի էֆ. զօրագունդի մը սնտուկը կողոպտած ու կծիկը դրած էր փողերանոցի մէկ պաշտօնեային հետ, որ նոյնպէս գեղծում գործած էր։ Առայժմ ցայս գտած ըլլալը չէր գիտցուեր։ Անցեալ օր Կ. Պոլիս դարձած ըլլալով այդ երկու անձերը Պէյքօզի մէջ ձերբակալուեցան։

ՀՐԶԻԳ ՍՊԱՍՈՒՀԻՆ. — Գատըքէօյի մէջ Լիմնէ անուն սպասուհի մը իր տիրոջ դէմ ոխ կալած ըլլալով, անցեալ օր փորձեց բնակարանը կրակի տալ։ Հրդեհը մարեցին և սպասուհին ալ ձերբակալեցին։

ԱՐԻՒՆԱԼԻՑ ԿՌԻՒ. — Անցեալ գիշեր Պոլիս, Խալըճըլար, Ճէմիլ և Մէհմէտ անուն անձերը կռուի բռնուելով Մէհմէտ հրացանը պարպեց հակառակորդին վրայ։ Բայց գնդակը գնաց մխուեցաւ Իհսան անուն անձի մը կռնակը։ Ոստիկանները համնելով ձերբակալեցին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ

Խառն Ժողովը երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ և զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։ Ա. Նախորդ նիստով որոշում տրուած էր ելեւմտից տեսուչ մը ժամանակապէս ուղարկել Երուսաղէմի Ս. Աթոռին մատակարարութեան համար և այս անօրինութիւնը յայտագրուած էր Ազգ. Ընդ. Ժողովին։ Ժողովը ուշադրութեան առաւ խնդիրը, և գիտնալով որ ելեւմտից տեսչին առաքումը իր ուղղակի հակակշռին տակ նոր աշխատութիւն մըն ալ պիտի բարդէր իր վրայ, մեծամասնութեամբ որոշեց իր անմիջական հսկողութեան և պատասխանատուութեան ներքեւ Երուսաղէմի ելեւմտից հողաբարձութեան անունով պատ մարմին մը կազմել և անոր յանձնել իրեն պատկանած հոգն ու աշխատութիւնը, ինչպէս նաեւ ելեւմտից տեսչին անմիջական առաքումը։ Միւս կողմէ ժողովը որոշեց նաեւ հրահանգով մը սահմանել նոյն հոգաբարձութեան պաշտօնը և ի գիր առնել զայն անմիջապէս ու այս հրահանգին կազմութեան համար մասնախումբ մը կազմեց, որուն անդամներն են. Տ. Գրիգորիս Ծ. վրդ. Պալաքեան, Հայկ էֆ. Խաճատրեան, Յարութիւն էֆ. Շահրիկեան, իսկ ելեւմտից հողաբարձութեան կազմութիւնը յետաձգեց յաջորդ նստին, իբրեւ օրակարգի առաջին խնդիր։ Բ. Եգիպտական կառավարութիւնը հարկ դատած ըլլալով տեղեկանալ թէ Սահմանադրութեան ինչ օրէնքով կը վարէ Վիճակին ազգային գործերը, Ժողովը իր անդամներէն Լեւոն էֆ.ի Տէմիրճիպաշեանի ուսումնասիրութեանը արդիւնք վրայ, ընդունելի դատեց Գաւառական վարչութեան անօրինութիւնը, և որոշեց ըստ այնմ Ազգ. Սահմանադրութեան մէկ օրինակը պաշտօնապէս ներկայացնել Եգիպտական կառավարութեան։ Գ. Կրօնական արտօնութեանց վերաբերեալ և անհատներու տրուած մասնաւոր գիրերու առթիւ դրոշմաթուղթի տուգանքներու խնդիր մը ծագած ըլլալով ժողովը լսեց յատակ այս մասին կատարուած նախնական քննութեանց եզրակացութիւնը խնդրոյ նիւթ ըրաւ թէ օրէ՞նք է բանա՞ւոր է այսպիսի վկայագիրներու համար որոնք պաշտօնատանց ներկայանալու հանգամանք չէին կրնար ունենալ, դրոշմաթուղթ պահանջել, քանի որ արդէն դրոշմաթուղթ կը կրէին Պատրիարքարանին դիւաններէ գործի տէրերու տրուած պաշտօնական վկայագիրները։ Ժողովը Ֆէրհատեան էֆ.ի յանձնեց այդ մասին ուրիշ Պատրիարքարաններու հետեւած ուղղութեան համար տեղեկութիւն առնել և հաղորդել ժողովին։ Դ. Կաւինա-Աֆիոն Գարահիսարի Առաջնորդ Տ. Պարգեւ Վ. գրով մը յայտնելով թէ Գաւառական ժողովի անդամներու փոփոխութիւնները չեն կատարուած քանի մը տարիէ ի վեր, հրահանգ խնդրած էր։ Ժողովը գիտնալով որ Սահմանադրական հրահանգը բացորոշապէս կը սահմանէ այս մասին կարեւոր գիտելիքները, որոշեց հրահանգ տալ ըստ այնմ շարժելու և ի գործ դնելու օրինական տրամադրութիւնները։ Ե. Զարանճագի Առաջն. տեղապահ Տ. Համազասպ Վրդ. յուլիս 30 թուակիր հեռագրով մը կը պարզէր ժողովրդեան դատն վիճակը որու մատնուած էին հողային խնդրոյն առթիւ կայս. խրատով վաւերացուած Պետական Խորհրդոյ որոշումին գործադրութիւնը յետաձգուելուն և խնդիրը դատարանի յանձնուելուն պատճառաւ։ Նոյնպէս կը յայտնէր թէ քիւրտ պէյերը ասկէ քաջալերուած գրաւած են պարտէզները և այգիները և ժողովուրդը որոշած է հաստատապէս Օրթաագիւղ Եկեղեցիին գինը և անմիջական գործմանն ու անօրինութիւն կը խնդրէր։ Ժողովը լսեց նախագահ Ս. Հօր տեղեկատուութիւնները այս մասին վերջերս մատուցած թագրիրին նկատմամբ և որոշեց նոր թագրիրով ներկայացնել Բ. Դրան և գիւղացիներուն իրաւանց պաշտպանութիւնը խնդրել։ Զ. Սկիւտարի մէջ «Բաղուկ» մանկապարտիզան անուամբ ընկերութիւն մը կազմուած էր որը ազգ խնամածութեան համար։ Տնտես. Խորհուրդը անոր կանոնագիրը նախաքննած և ներկայացուցած էր։ Ժողովը ազգային ընկերութեանց կազմական կանոնագրին տրամադրութեանց համաձայն, հաստատեց նոյն ընկերութեան կանոնագիրը։ Է. Ժողովը որոշեց յառաջիկայ ուրբաթ օր նախ Խառն և յետոյ Քաղաքական Ժողով գումարել։

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Ուսումնական Խորհուրդը երէկ բացառիկ նիստ գումարելով զբաղեցաւ դասատուներէ գրկուած ուսուցչական վկայականներուն և այլ խնդիրներով։

ՍԽԱԼ ԼՈՒՐԵՐ

Սխալ է «Ժամանակ»ի այն լուրը թէ Տեղապահը քաղաքապետ Բեազիմ պէյի այցելած է։ Նոյնպէս սխալ է թէ առջի օր երկու թագրիրներ ներկայացուած են Հօտէյտայի հայ գիւղացիներու և ուրիշ խնդիրներու մասին։

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԱՄԱՐԶ

40ի մօտ փորձերով և 30ի չափ փորձի պատկերներով մանրամասն բացատրութեամբ դասաւանդման եղանակը տեսնել «Մարմնամարզ» ամսաթերթի Զ. թիւին մէջ, որ հրապարակ ելաւ այսօր։ Նոյն թիւը կը պարունակէ նաեւ Մարթային ընչասութիւնը, մախտական հետազօտութիւններ, մարմնական գեղեցկութիւն, շահեկան մրցում մը, մարմնամարզի միջազգային համաժողովը, ճոխ և ընդարձակ Մարմնաշխարհ, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ պատկերներ։ Թիւը երկու ղրշ.։ Հասցէ Հալէպ խան, թիւ 6, Ղալաթիա։

ՄԵԿՆՈՒՄ

Բարեգործ ծանօթ վաճառական Տէր և Տիկին Տիգրան Խան Պէլէկեան ու զաւակները երէկուան ճեպընթացով Բարիզ մեկնեցան։ Տէր և Տիկին Պէլէկեան Խան ամիսէ մը ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուէին օդափոխութեան համար։

⁂ Ազգ. երեսփոխան Արամ էֆ. Հալաճեան նոյնպէս երէկ Բարիզ մեկնեցաւ ճեպընթացով։

ԵՐԱԺԻՇՏ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ԿՈՒԶՈՒԻ

Գօնիայի Ազգ. վարժարանին համար կը փնտռուի կարող երաժիշտ ուսուցիչ մը։ Նամակով դիմել Գօնիայի վարժարանին հոգաբարձութեան։ 1—2

«ՈՍՏԱՆ»Ի Գ. ԹԻՒԸ

«ՈՍՏԱՆ» եռամսեայ մեծ պարբերագրին Գ. թիւը հրապարակ ելաւ ճոխ բովանդակութեամբ։ «Շիրվանզադէ»ի ամբողջական գործին վրայ ուսումնասիրութիւն մը, իրմէ պատմուածքով մը, և իր պատկերով, կը բանայ ներկայ թիւը։ Անգլիայի քնարերգական թատերագիր Պերնարտ Շօուի չորս արարուածով մէկ թատերգութիւնը, որ Անգլիոյ և Ամերիկայի մէջ ահագին աղմուկ յարուցած է, ամբողջովին թարգմանուած է «Ոստան»ի Գ. թիւին մէջ։ Սիպիլ, Յ. Թ. Գայաեան, Եղ. Գօլանճեան, Խորայէլ Տխրունի, Եղիա Տէմիրճիպաշեան ունին իրենց լաւագոյն բանաստեղծութիւնները։ Սաքսի Մաքս իշխանին մէկ գրութիւնը արեւելեան և արեւմտեան եկեղեցիներու միացման խնդրոյն շուրջ, որ պապական արգիլքի ենթարկուեցաւ, իր բոլոր օրինակները ջնջուեցան, և որ իր մէջ շատ մը պատմական և հոգեբանական տեսութիւններ կը պարունակէ, ամբողջովին թարգմանուած է Մաղաքիա արք. Օրմանեանի կողմէ նախաբանով մը։ Յով. Գազանճեան իր ծանօթ ձեռնհասութեամբ գրած է հոգեբանական խնդիրներու վրայ։ Բաբկէն եպիսկոպոս մանրամասն և հմտալից նկարագրական մը ունի հայկին աւերակներուն իր վերջին այցելութենէն։ Յովհ. Հինգլեան ներկայացուցած է Թուրքիոյ ամենէն հետաքրքրական կողմերէն մէկը. մանկավարժութիւնը։ Հրանդ և Թէոդիկ ունին շատ սիրուն պատմուածքներ։ «Ոստան»ի տեղեկատուութեանց բաժինը կը պարունակէ հայ գրական շարժումին, հայ կեանքին, իմաստասիրական Գ.րդ միջազգային համաժողովին, Գերմանիոյ, Ֆրանսայի, Ամերիկայի գրական շարժումներուն և Պերնարտ Շօուի վրայ խիտ և լուրջ տեսութիւններ։

ՈՒՍՈՒՑԻՉ ԿՈՒԶՈՒԻ»

Նարլըգաբուի Խորէնեան ընկերութիւնը, որ Թաղին ազգ. վարժարանին հոգը հանձնած է, պէտք ունի մանկապարտիզանուհի և նախակրթարանի վարժուհի մը, Թաղին վարժարանին համար։ Փափաքողները պէտք է դիմեն Թաղին եկեղեցին։

“ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ„

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԱՅ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ-ՏՆՕՐԷՆՔ

Յ. Թ. ՀԻՆԳԼԵԱՆ ԵՒ Գ. Ա. ՄԱԼԱԹԵԱՆ

«Նոր Դպրոց»ը փոխադրած ենք ի Նշան Թաշ, գեղադիտակ բլուրի վրայ, գողտրիկ բարեկարգ ապարանք մը որ՝ իր ընդարձակ սրահներով ու սենեակներով, իր պարտիզապատ յանդարձակ պարտէզով, իր առատահոս ջրով՝ նոր դիւրութիւններ պիտի ընծայէ մեզի նորագոյն հիմունքներու համաձայն վարելու մեր սաներուն դաստիարակութեան գործը։

«Նոր Դպրոց»ին յատկացուած ապարանքին ընդարձակութիւնը ա՛յնչափ է որ 200էն աւելի աշակերտ կրնայ բովանդակել. ուստի և չի պիտի ստիպուինք մերժել մեզի դիմող նորեկ աշակերտները, ինչպէս՝ ցաւ ի սիրտ, ստիպուեցանք մերժել անցեալ տարեշրջանին երկրորդ կէսէն սկսեալ, տեղւոյ անբաւականութեան պատճառաւ։

Ամէն օր, մինչեւ կէս օր, Տնօրէնութիւնս, Օգոստոսի 15էն սկսեալ, կրնայ ընդունիլ իրեն դիմողները, նախորդ շէնքին մէջ՝ Բերա, Բանկալթի, Պէօյիւքպէրէճ ճամբան, թիւ 26-28։

«Նոր Դպրոց»ին յայտագիր-ծրագիրը թղթատարի միջոցաւ փութով կը ղրկուի անոնց որոնք կը փափաքին ընդարձակ տեղեկութիւն ստանալ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՂՋԿԱՆՑ ԳՈԼԷՃ ՍԿԻՒՏԱՐ

Ամերիկեան Աղջկանց Գոլէճը կը բացուի Սեպտ. 14ին։ Այս Գոլէճը Թուրքիոյ մէջ միակ հաստատութիւնն է որ կանանց բարձրագոյն կրթութիւն կուտայ։ Այս վարժարանին մէջ կ՚աւանդուին՝ Գիտութիւններ, Պատմութիւն, Ուսողութիւն, Գրականութիւն, Մանկավարժութիւն, Փիլիսոփայութիւն և Լեզուներ։ Գոլէճը 4 տարուան դասընթացք մը ունի, Անգլիերէն չգիտցողներուն դիւրութեան համար մասնաւոր դասարան մը բացուած է այդ լեզուին ուսուցման համար։

Սկիւտար՝ Օր. Տայեանի, Ատաբազարի Հայուհեաց վարժարանի և ուրիշ համահաւասար հաստատութեանց շրջանաւարտները Գոլէճի առաջին կարգը կ՚ընդունուին առանց քննութեան։

Գոլէճի Նախապատրաստական Բաժինը կը գտնուի Անատուաղիւղ։ Կ՚ընդունուին միայն այն աշակերտուհիները, որոնք տասը տարեկանէն վեր են։ Գիշերօթիկները պէտք է որ առաջ դիմեն և 2 ոսկի առաջուց ձգելով ապահովեն մուտքը առաջիկայ տարուան համար։ Դիմել Տնօրէնութեան, Անատուաղիւղ, ամէն եռեքշաբթի օրը, առտու ժամը 10—12։ 3—2

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԲՈՒԼԵՐԱՆ

ԴԷՊՔԵՐԸ ՆՈՒԱԶԱԾ

Երէկ մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ ընդամէնը 47 դէպք պատահեցան, որոնց 16ը մահացու։ Դէպքերուն մեծ մասը Խասքէօյի, Սկիւտարի և Մաքրիքէօյի կողմը պատահած է։ Այս հաշուով, քոլերան իր սաստկութիւնը կորսնցուցած է։

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Նախարարաց Խորհուրդը իր երէկուան նիստին մէջ զբաղեցաւ ալպ. խնդրով և որոշեց հրամանագրով հետապնդող զինուորական ջոկատները ոստիկան-զինուորներու վերածել։ Այս մասին համաձայնութիւն գոյացած է Ներքին գործոց և պատերազմ. նախարարներուն միջեւ։ Նախարարաց Խորհուրդը նկատի առնելով որ ալպանական խնդիրը վերջացած է, որոշեց ալպանիական ջուրերը գտնուող օսմ. նաւաբաժինը ղրկել Դամասկոս և շրջակայ նաւահանգիստները, այցելութեան համար։ Խորհուրդը նկատի առնելով կրետական խնդիրը, որոշեց պաշտպան տէրութեանց մօտ գտնուող օսմ. դեսպաններուն հրահանգ տալ որպէս զի պէտք եղած դիմումները կատարեն քօմիսէր Զաիմիսի պաշտօնավարութեան շրջանը աւարտելէ առաջ։ Հաւանական կը նկատուի որ այդ պայմանաժամէն յետոյ խառնակութիւններ ծագին։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ ՔԻՒՐՏԵՐԸ

Երէկ կարգ մը անկրուսուած Քիւրտեր եպարքոսին դիմում ընելով խնդրեցին որ իրենց հողային խնդիրը կարգադրուի և այս առթիւ վարչապետին ոտքերը համբուրեցին։ Եպարքոսը յանձնարարեց որ Ներքին գործոց Նախարարին դիմում ընեն։

ՊՈՅՔՈԹԸ

Վիէննայի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ կը կարծուի թէ ժէօն Թիւրք քօմիթէն պատրաստ է հակահելլէն պոյքօթը դադրեցնելու Սելանիկի և Իզմիրի մէջ, պայմանաւ որ կրետական խնդիրը չի յուզուի Կղզեցիներու բաղձանքին համաձայն։

ԱՏԱՆԱՅԻ ՄԻՋԱԴԷՊԸ

Ինչպէս յայտնի է, Ատանայի գերման հիւպատոսը վերջերս նախատուած էր տեղական իշխանութեանց կողմէ։ Գերման դեսպանատունը այդ մասին ազդու ծանուցագիր մը տալով արտաքին գործոց նախարարութեան, կը պահանջէ որ յանցաւորները պաշտօնանկ ըլլան և խստիւ պատժուին։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Պ. Հիւկնէն և Անատօլուի երկաթուղիի ընկերութեան անօրէնին օգնականը երէկ եպարքոսին հետ տեսակցութիւն մը ունեցան Պաղտատի երկաթուղիի խնդրի մասին։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԳԱՎԱԼԱՅԻ ՄԷՋ

Գավալայէն առնուած լուրերու համաձայն, տեղւոյն մէջ և շրջականերուն Թուրքերը կը զինուին, պատերազմի պատրաստուելու պէս։ Կարգ մը Թուրքեր յոյն դանակագործի մը խանութը երթալով բոլոր դանակները գնած են սուղ գնով։ Քրիստոնեաները կը վախնան այդ պատրաստութիւններէն։

ԿՐԵՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Հռոմէն հասած հեռագիրներու համաձայն, Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարը յայտարարած է թէ կրետական խնդիրը սուր հանգամանք մը կը ստանայ։

⁂ Վիէննայի մէջ կը հաւատացուի թէ պաշտպան տէրութիւնները մտադիր չեն կրետական խնդիրը յուզել և վերջնապէս լուծել զայն։

ՊԱՀՐԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ. — Պիրինճի Պուլղար գաշէր բէնիրի 4500, Դըղանլըգ սալամուրա բէնիրի 2300։

Թէրսանէի ամիրէ իչիւն Ռամազանը շէրիֆէ սաաքիրը շահանէյէ էքլ իթթիրիլմէք իւզրէ լիւզում կէօրիւլէն պալատէ մուհարրէր իքի գալէմ բէնիր միւպայաա իթթիլմէք իւզրէ գափալը զարֆ ուսուլիյէ միւնագասայա վազ օլունտուղընտան իթասընա թալիպ օլանլարըն թէքլիֆնամէլէրին քիւչիւք մուգավէլէ պուլընան բուլի ագըսթօսըն տէօրտիւնճի բէնճշէմպէ կիւնի սաաթ իքիյէ գատար Պահրիյէ Նէզարէթի լէվազըմ տաիրէսի մէջլիսինէ չիւպէսինէ թէքլիֆնամէլէրի իլէ վէ հիւզուր զամանընտա թէմինաթ աղչէլէրինի իթա էյլէմէլէրի վէ սաաթի մէզկիւրտէն սօնրա թէքլիֆնամէլէրին գապուլ օլունմայաճաղը իլան օլունուր։

⁂

12000 թէնէքէ կազ։

Թէրսանէի ամիրէ իչիւն սէնէ գարփընտա լիւզումու օլան պալատէ միգտարը մուհարրէր օն իքի պին թէնէքէ պաթմայան վէ պաթմաս կազլնա մաամուլի կազ միւպայաա խուլըմէք իւզրէ մէվքի միւնագասայա վազ խուլընտըղընտան իթասընա թալիպ օլանլարըն իչպու աղուստոսըն տէօրտիւնճի բէրշէմպէ կիւնի Պահրիյէ Նէզարէթի լէվազըմ տաիրէսի մէջլիսինէ թէքլիֆնամէլէրի իլէ վէ հիւզուր զամանընտա թէմինաթ աղչէլէրինի վէ սաաթի մէզկիւրտէն սօնրա թէքլիֆնամէլէրին գապուլ օլունմայաճաղը իլան օլունուր։

327 Թէմուզ 30 3—3

⁂

18000 չիֆթ նիւմունէսի կիպի էօրկիւլմիւշ եուն չօրապ։

Թէրսանէի ամիրէ իչիւն լիւզումու օլան պալատէ միգտարը մուհարրէր եուն չօրապ միւպայաա խուլըմէք իւզրէ մէվքի միւնագասայա վազ խուլընտըղընտան թալիպ օլանլարըն իչպու աղուստոսըն սէքիզինճի բէրշէմպէ կիւնի սաաթ իքիյէ գատար Պահրիյէ Նէզարէթի լէվազըմ տաիրէսի մէջլիսինէ թէքլիֆնամէլէրի իլէ վէ հիւզուր զամանընտա թէմինաթ աղչէլէրինի վէ սաաթի մէզկիւրտէն սօնրա թէքլիֆնամէլէրին գապուլ օլունմայաճաղը իլան օլունուր։

19 Թէմուզ 327

⁂

Բրօժէ վէ թարիֆնամէսի մուճիպինճէ թէրզօ սուլի խալէ պօրու ֆէրչիւմը։

Նէզարէթ Պահրիյէնին Գասըմ Փաշա թարիֆնամէսի միւնագասայա վազ խուլընտըղընտան թալիպ օլանլարըն թարիֆնամէլէրի վէ պրօժէյի կէօրմէք իւզրէ հէր կիւն լէվազըմ տաիրէսինէ վէ միւնագասայա իշթիրաք իչիւն իչպու աղուստոսըն օն պէշինճի բէրշէմպէ կիւնի սաաթ իքիյէ գատար թէքլիֆնամէլէրի իլէ վէ հիւզուր զամանընտա թէմինաթ աղչէլէրինի Պահրիյէ Նէզարէթի լէվազըմ տաիրէսի մէջլիսինէ իթա էյլէմէլէրի վէ սաաթի մէզկիւրտէն սօնրա թէքլիֆնամէլէրին գապուլ օլունմայաճաղը իլան օլունուր։

30 Թէմուզ 327 3—2

⁂

ԹՐՈՒՓ ՎԷ ՄԷԱՓԻՐ ԻՍԹԱՐԷՍԻՆՏԷՆ

Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի իչիւն մուգաւէլէմա չէրախը մալիմէ սափրէսինէ իլան մա գօշում իւչ ատէտ քէնաինէն աօլմա իւչ թօն սրգլէթինէքի սիլինտիրլէրին այնը օլմագ իւզրէ պուքէրրէ Այաղն վիլայէթի իչիւն քէզլիք գօշում իլէ պէրապէր իւչ ատէտ սիլինտիր միւպայաա օլունաճաղընտան թալիպ օլանլարըն միւնագասայա իշթիրաք իչիւն իչպու աղուստոսըն գըրգընճը սալը կիւնի Նաֆիա Նէզարէթի թէքլիֆնամէլէրի իլէ վէ հիւզուր զամանընտա թէմինաթ աղչէլէրինի իթա էյլէմէլէրի վէ սաաթի մէզկիւրտէն սօնրա թէքլիֆնամէլէրին գապուլ օլունմայաճաղը իլան օլունուր։

17 Աղուստոս

⁂

Գասըմ վիլայէթի սահիլխանէսի նոքսանլարըն սենէյի հաղըրը չարշամպէ իւզրէ թագսիթլէ միւնագասայա վազ խուլընտըղընտան մուգաւէլէ սուրէթինի կէօրմէք իսթէյէնլէրին հէր կիւն վէ միւնագասայա իշթիրաք իչիւն իչպու աղուստոսըն ալթընճը բէրշէմպէ կիւնի սաաթ իքիյէ գատար թէքլիֆնամէլէրի իլէ վէ հիւզուր զամանընտա թէմինաթ աղչէլէրինի Նաֆիա Նէզարէթի Նաֆիա մէջլիսինէ իթա էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

21 Թէմուզ 327

⁂

Եանեա վիլայէթինտէ Սարանտա Քարիէ գըսմընտա պէլէտիյէ իչին վէ Նաֆիա մէջլիսինտէ միւնագասայա վազ օլունան կէօբրիւ վէ տէվար մուգալէսէ վէ թէքլիֆնամէ վէ չարթնամէ վէ մէվքիի միւնագասայա իշթիրաք իչիւն Նաֆիա Նէզարէթի թէքլիֆնամէլէրի իլէ վէ հիւզուր զամանընտա թէմինաթ աղչէլէրինի իթա էյլէմէլէրի վէ սաաթի մէզկիւրտէն սօնրա թէքլիֆնամէլէրին գապուլ օլունմայաճաղը իլան օլունուր։

30 Թէմուզ 327

ՏՕՔԹ. Ա. ԱՐՍԻՒԵԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱՅԻ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ

ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ԵՒ ԱՆԴԱՄԱԶՆՆԱԿԱՆ ԳՈԼԷՃԷ

ՎԿԱՅՈՒԱԾ

Օր երթման Չալքէնճօ, Բերա Թէփէ-Պաշը

թիւ 37 44—50

Մ. ՏԻԱՄԱՆԹԻ

ՍԱԿԱՐԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԽԱԼԻԼ ՓԱՇԱ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 5 ԵՒ 7

Մ. Տիամանթի տունը Ղալաթիոյ Սակարանին ու օտար երկիրներու սակարաններուն մէջ ընդունուած կամ չընդունուած արժեթուղթերու գնում ու վաճառում կը կատարէ։

Այս միջոցիս իր տրամադրութեան տակ ունի.

ԳՆՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

20 առանձ. բժնթ.	Կ. Պոլսոյ քարափներու։
2 »	Պանք Օթօմանի։
20 Բաժնթ.	սովորական՝ Կ. Պոլսոյ քարափներու։
25 Բժնթ.	Էսկիշէհրի չոգալին
20 »	Սօր Գրամվէի Լիմիթետի։
2 Բաժնթ.	Օսմ. Ապահով. Ընկ.։

ՎԱՃԱՌՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

5 Բաժնթ.	Տէրքոսի ընկերութեան։
25 Բժնթ.	Սմէնիայի ծխախոտին։
20 »	Պէրութ-Իզմիրի
10 Բժնթ.	Օթօման Բրօթ ընկ.եան։
20 բժնթ.	Փաշա Պաղչէի ալիւրագործարանին։
10 »	Բրինքիբօ Եօթինկ Քլէւպին
25 »	Մանկրանական Մխախտար Ընկերութեան
25 »	Ասլան չաղալի։
10 Գարտ.	Բրինքիբօ Եօթինկ Քլէւպին։
10 Բժնթ.	Օթօման Բրօթ ընկ.եան։

—16—

ԱՆՎԻՃԵԼԻՕՐԷՆ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՎ ՇՕՔՕԼԱՆ

ՆԷՍԹԼԷ

շօքօլան է որ Զուիցերիոյ մէջ, Ալպեաններու ամենազուտ կաթով պատրաստուած է

ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ՇՕՔՕԼԱՆ

ամենէն սննդարարն է եւ իր համը ամեն տեղ գնահատուած է։

ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ՇՕՔՕԼԱՆ ԱՄԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

ՔՈՒՐԹԷՍԻ ԵՂԲԱՐՑ

ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

4, Բերա, Թիւնէլի դիմաց, 4

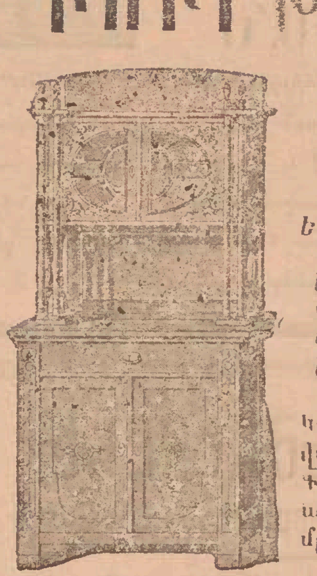

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ԱՄԵՆԱԶԱՆԱԶԱՆ ԿԱՀԱՒՈՐՈՒՄ, ՃԱՇԱՐԱՆԻ ՆՆՋԱՍԵՆԵԱԿԻ ԵՒ ՀԻՒՐԱՍՐԱՀԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ ԵՒ ԱԹՈՌՆԵՐ

Կարասի գնել առաջ, մեր վաճառատունը այցելեցէք։ Գիները խիստ չափաւոր եւ անմրցելի են։ Այցելութիւն մը կը բաւէ համոզուելու համար։ 52—35

ՄԵՐ ՀԱՅ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Ցաւօք է թէ մեր առօրեային վրայ ամենէն աւելի կ՚ազդեն խիղեր։ Սակայն անխառն խիղ գտնել ալ շատ դժուար է։ Մեր բոլոր հայրենակիցներն այդ դժուարութենէն ազատելու համար, տեղական ու նաշենակարգ եւ անխառն խիղեր բերել տուած ենք ու կարելի եղածին չափ աժան գիներով կը ծախենք Պալըգ Բազար, հացագործի փուռին կից վաճառատանս մէջ։ Նոյնպէս այդ վաճառատան մէջ կը ծախուի Ալեմտաղի անարատ կարագը։ Կը փափաքինք բէտուներ մը այցելողներէ խնդրել գոհ սիրտի վճռին։ Առաջին տեսակէն սև խավեար օխան 180 ղրշ.։

[illegible] ՃԵՄԱԼԵԱՆ

65

Տօքթ. Ա. ՄԻՆԻՏԵԱՆ

(ՎԻԷՆՆԱՅԻ ԵՒ ՓԱՏՈՒԱՅԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ)

Աչքի, ականջի, քթի և կոկորդի։

Մասնագէտ Ֆրանս. Սէն-Պիէռ հիւանդանոցի։ Ակնաբոյժ Ազգ. հիւանդանոցի։

Հիւանդ կ՚ընդունի ամէն օր 9—12 և 1—4 (Ը. Ե.) իր դարմանատունը՝ Բերա, Կալաթա-Սէրայ, Նախկին քլինիք Տօքթ. Էսմէրեանի։

Աղքատները ձրիաբար կը դարմանէ ամէն օր մինչև կէսօր իր դարմանատունը։ 53

ԿՕՃԻԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԿԻՆԸ ՄԱՐԻԱՄ Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԵՒ

ՆՈՒԵԱՍ ՆԻՒՎԶԵՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ ԳԼՈՒԽԸ, ԹԻՒ 9

Սոյն համբաւաւոր վաճառատան մէջ կարելի է գտնել ձեւաւոր և ազնուական կօշիկներու ճոխ մթերք մը, խիստ աժան գիներով։ Նա մանաւանդ ամերիկ. և անգլ. վերջին նորաձեւութեամբ կօշիկներ ալ կը ծախուին անմրցելի գիներով։ Նրբաճաշակներուն կը յանձնարարենք սոյն վաճառատունը դիմել, եթէ կ՚ուզեն դիմացկուն և ձեւաւոր կօշիկներ հագնիլ։

ԱՒՍՏՐԵՒՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՀԱՒՈՐՈՒՄ
ՆՆՋԱՍԵՆԵԱԿԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ
ՃԱՇԱՍՐԱՀԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ
ՍԱԼՕՆԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ
ԶԱՐԴԱՐՈՒՆՔԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ
ԱՇԽԱՏՈՒԹԵԱՆ ՍԵՆԵԱԿԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ

ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ
ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 320 (ՆԱԽԿԻՆ ԲԵԼԷ ՔՐԻՍԹԱԼ)

ՄՆԱՅՈՒՆ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԳՈՐԳԻ ՄԵԾ ՄԹԵՐՔ
ԱՆԿՈՂՆԻ ԿԱԶՄԱԾՆԵՐ, ԾԹՈՑՆԵՐ, ՍԹՈՌՆԵՐ,
ՊՐԻԶՊԻՉՆԵՐ
ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ
ԹԻՒԼԷ ԵՒ ԿԵՐՊԱՍԷ ՎԱՐԱԳՈՅՐՆԵՐ
ԱՄՊԱԼԱԺԻ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ
Չափու վրայ յանձնարարութիւններ
բնակարաններու համար

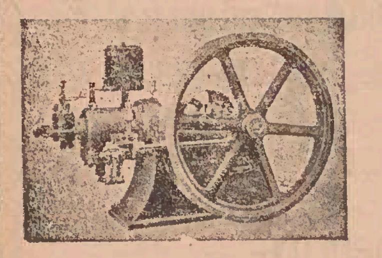
ՄՕԹԷՕՐ

ՀԵԾԵԼԱՆԻՒ

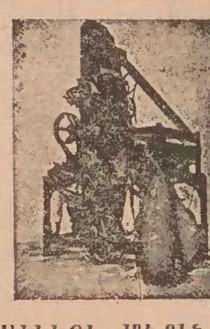
ԱԼԻՒՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅ

ԳՈՒԼՊԱՅԻ ՄԵՔԵՆԱՅ

ՕԹՕՄՕՊԻԼ

ԼԱՄԲԱՐ

Ռ. ԱՐԹԻՆԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Մեծ-Շուկայ, Ջինճիրլի խան

Եւրոպական ծանօթ և մեծագոյն տուներուն հետ մեր ըրած կարգադրութեամբ, կրնանք առաջնակարգ մարքաներով և անմրցելի գիներով հայթայթել մեքենայի վերաբերեալ ամէն տեսակ յանձնարարութիւն։ Գաւառներէ եկած դիմումներուն անմիջական կերպով պատրաստ ենք տեղեկութիւն և գոհացում տալ։ Գաւառներէն պարկեշտ գործակատարներ կ'ուզուին։ 3—7

ՐՈՅԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ 5 250,000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻԷՆ ԱՒԵԼԻ

Ծովային Ապահովագր. Ընկերութիւն
ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՎՏԱՆԳՆԵՐՈՒ
ՇՈԳԵ ՆԱՒԵՐՈՒ ԵՒ ՄԱՒՈՒՆԵՐՈՒ ՄԻՋՈՑԱՒ
ՈՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ԴԷՄ
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել՝
ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐՈՒՆ՝
ՔԼԻՖԹԸՆ, ՖՕՔԻՕՆ Ց. ՔՕՒՐԹՆԷԼԼԻ ՏԵԱՐՑ
Ղալաթիա թիւ 6, 7 եւ 8, Պէրէքէթ խան 30-52

ԹՈՎՄԱՍ Ա. ԹԱՔԸՐ

26 Պէրէշէմպէ Բազար 26
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՊԻՐՄԻՆԿԷՄԻ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ

ԹԱՆԿԻՍ ՏԱՆ

ՀՈՑԹԱԹԻՉ ԿԱԶՈՎ, ՊԷԹՐՕԼՈՎ, ՊԷՆԶԻՆՈՎ ԵՒ ԱԼՔՕԼՈՎ
ՇԱՐԺԻՉ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ

Թովմաս Ա. Թաքըր Տունը կը ներկայացնէ նաև ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԸ և անոնց մեքենաներուն կատարեալ գործակալութիւնը կը ստանձնէ. Հողագործական բոլոր Մեքենաներ, Ելեկտրական Ջրհանները, Գործարանի Մեքենաներ և Գործիքներ, ամէն տեսակ Ջրհաններ, Մոտկան մարքայով Ջուլհակի Փոթաններ, Մանածի Մեքենաներ, ևն. ևն.։ 58 105

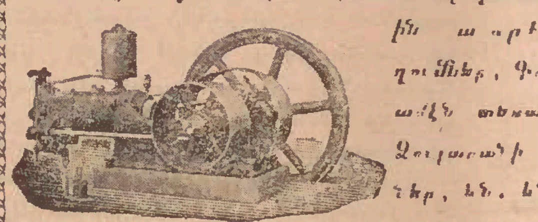

عثمانلی مغازه‌سی قره‌قاش ابراهیم

سلطان حمام نومرو ٤٢

ایصمارلمه وحاضر عسکری البسه‌لر : ایصمارلمه حاضر سیویل البسه‌لر

مغازه‌مزده یکی کشاد ایتدیکمز مانیفاطوره دائره‌سنه بودفعه پارسدن انکلتره‌دن، ایتالیادن، اسویچره‌دن، صوك موده‌یه موافق صورتده هرنوع ایپکلی، یوکلی قماشلرله چارشافلقلر بلوزه‌لقلر غایت ظریف رنكلرده ئه‌اولین، قره‌پ دوشین قماشلر الحاصل مانیفاطوره‌یه عائد کلیتلی قماشلر جلب ایدلمشدر ـ فیأتلر احتمالك خارجنده اوجوز اولدیغی کبی چشیدلرك نفاستیده آیریجه جالب ممنونیتدر .

رقابت مشروعه هدف آماملزدر

طبع سلیمه موافق صورتده قماش الق آرزو بیوران خانم افندیلر بردفعه مغازه‌مزی تشریف ایدرلرسه همه‌حال ممنون قاله‌جقلرینی تأمین ایلرز . . .
21

ԱՒԶՕՆԻԱ

Ապահովագր. Անանուն Ընկերութիւն
ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,717,000 ՖՐԱՆՔ

Այս ընկերութիւնը առանց բժշկական քննութեան կեանքի ապահովագրութիւն կը կատարէ։ Նոյնպէս կեանքի ապահովագրութիւններ կը կնքէ առժամեայ բրիմներով, խառն ու որոշ պայմանաժամով։ Օժիտի և կենսաթոշակի համար ալ ապահովագրութիւններ կը ստանձնէ։ Պայմանները խիստ անկաշկանդ և դիւրամատչելի են։ Ընկերութիւնը կեանքի ապահովագրութիւններ կը կնքէ, անկարութեան պարագային հատուցում ընելու համար։ Ամէն ընտանիքի հայր, նոյն իսկ ամենէն աղքատը, կրնայ ապահովագրութիւն մը կնքել ի նպաստ իր ընտանիքին, տարեկան 10 ֆրանքէն 50 ֆրանք և աւելի վճարելով։

Ընդհ. Տնօրէնի օգնական
ՌՕՊԷՐԹ ՄԻՔԷՆՋԻ

Ընդհ. Տնօրէն Ճէնովայի մէջ
ԷՎԱՆ ՄԻՔԷՆՋԻ

Տեղեկութեանց համար դիմել Սթավրիտիս Եղբարց. ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ համար, Ապիկ խան, Ղալաթիա։

ԱԼԼԻԱՆՑԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կեդրոնատեղի՝ ՃԷՆՈՎԱ
Ընկերութեան դրամագլուխը՝ 15.000.000 ֆրանք
Պահեստի դրամագլուխը՝ 35.000.000 ֆրանք
ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՃԷՆՈՎԱ, ՊԱԼԷ ՏԸ ՄԷՐԻՏԱՆԱ

Ընկերութեան Հիմնադիրները
Քրետիթօ Իթալիանօ՝ Ճէնովա. Մանցի եւ Ընկ.՝ Հռոմ
Պանք Ֆիւր Հանտէլ եւ Ընկ.՝ Պերլին. Նացիօնալ Պանք Ֆիւր Տէօյչլանտ՝ Պերլին
Տրէզտնըր Պանք՝ Պերլին. Մէրք Ֆինք եւ Ընկ.՝ Միւնիխ
Քրետի Անշթալթ՝ Վիէննա. «Միւնիխ» վերապահովագրական Ընկ. Միւնիխ
Էվան Մէքէնզի. Ընդհ. Տնօրէն՝ Ճէնովա

Ընդհ. Տնօրէնի օգնական
ՌՕԲԹ. ԹԻ. ՄԻՔԷՆՋԻ

Ընդհ. Տնօրէն
ԷՎԱՆ ՄԻՔԷՆՋԻ

Ընդհ. գործակալներ ամբողջ Թուրքիոյ համար՝ ՍԹԱՎՐԻՏԻՍ ԵՂԲԱՐՔ
Ապիկ խան, Ղալաթիա

Կեանքի ապահովագրութիւն, խառն, օժիտի համար.— Զանազան սակագիներ.— Նոր և նպաստաւոր սակագիներ.— Խիստ չափաւոր սպոնսավճարներ.— Խիստ անկաշկանդ պայմաններ.— Բացարձակ անվիճելիութիւն.— Սեղմիչ պայմաններու բացակայութիւն.— Վճարում և ապահովագիրներու շուտ կարգադրութիւն։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԵՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ

Ընկերութեան դրամատունն են՝
ՕՍՄ. ՊԱՆՔ. ՊԱՆՔԱՆ ԵՒ ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ماجد محمد قره قاشه

ՄԱՃԻՏ ՄԷՀՄԷՏ ԳԱՐԱԳԱՇ

ԹՕՀԱՖԻԷԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ ՃԱՏՏԷՍԻ, ԹԻՒ 11 ԵՒ 12

Սոյն առեւտրական հաստատութեան նշանաբանն է առեւտրական աշխարհի մէջ սա իմաստալից օրէնքին հետեւիլ. «Վերանորոգութեան ոգին կ'ապահովէ յառաջդիմութիւնը»։ Եւրոպայի նմանօրինակ հաստատութեանց նման նոր վաճառատուն մը շինել տուած է, ուր թօհաֆիէի վերաբերեալ ամէն կարգի ապրանքներ կը գտնուին։ Վաճառատան Տէրը Եւրոպայի առեւտրական ամենէն կարեւոր կեդրոններուն մէջ ըրած ուղեւորութեան շնորհիւ, բերել տուած է ամենավերջին նորաձեւութեամբ շինուած, կիներու և աղջկանց յատուկ ԶԳԵՍՏՆԵՐ, ՊԼՈՒԶՆԵՐ, ԺԻՒՊԵՐ ԵՒ ԺԻՒՊՕՆՆԵՐ, այրերու և տղոց համար ԶԳԵՍՏՆԵՐ, ՃԱՆԹԷՔԻ ԲԱՃԿՈՆՆԵՐ, ամրան յատուկ ՀՈՎԱՆՈՑՆԵՐ և վաճառատան գլխաւոր ապրանքը և մասնագիտութիւնը եղող ՖԱՆԷԼԱ, ԳՈՒԼՊԱՑ և ուրիշ շատ տեսակ ընտիր ապրանքներ։ Կը խնդրուի անգամ մը այցելել սոյն վաճառատունը, համոզուելու համար թէ հոն գտնուող ապրանքները ինչ ընտիր տեսակէ և որքան աժան են։

Վաճառատունը Մահմուտ Փաշա Շէքէրճի խանին կից 37 և 38 թիւ խանութներէն զատ ուրիշ մասնաճիւղ չունի։ Այս մասին յարգոյ յաճախորդներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրուի։ 27—53

پاسقال كللر خلفی

بیوك پیانو مغازه‌سی

هر درلو موزیقه آلات و ادواتی بولنور.

امریقانك اك مشهور پیانو و اثوليان نام
پیانولالرینك یكانه وكیلی

مغازه‌نك تاریخ تاسیس
١٨٦٣

بك اوغلی حاجوپولو پاساژنده
نومرو ٢٥ - ٣١ نومرو

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ԷՕԼԻԱՆ ՊԻԱՆՕԼԱՅԻ ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

ԲԱՍՔԱԼ ՔԷԼԼԷՐ ՅԱՃՈՐԴ

1863ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԲԵՐԱ, ՊԱՍԱԺ ՀԱՃՕՓՈՒԼՕ, ԹԻՒ 25—31 3—52
ՊԻԱՆՕԼԱ, ՊԻԱՆՕ ԵՒ ՈՒՐԻՇ ՆՈՒԱԳԱՐԱՆՆԵՐ

ՃԱՐՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՅԱՂԹԱՆԱԿԷ

ՀԻՒՍԵԼԶՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱՑԱԾ

ՆԱՈՒՄԱՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԱՇԽԱՐՀԻՍ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԻՍԿԱՊԷՍ

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՆՈՐԱԳՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՁՐԻ
ԼՈՒՐՋ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԿԵԴՐ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ղալաթիա, Խիւտավէնտիկեար խան թիւ 3, 4—14, 15
Մասնաճիւղ, Պէշիկթաշ, Աքարէթլէր թիւ 44

Մօտերս մասնաճիւղեր պիտի բացուին մայրաքաղաքիս զանազան թաղերուն մէջ
ԲԵՐԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

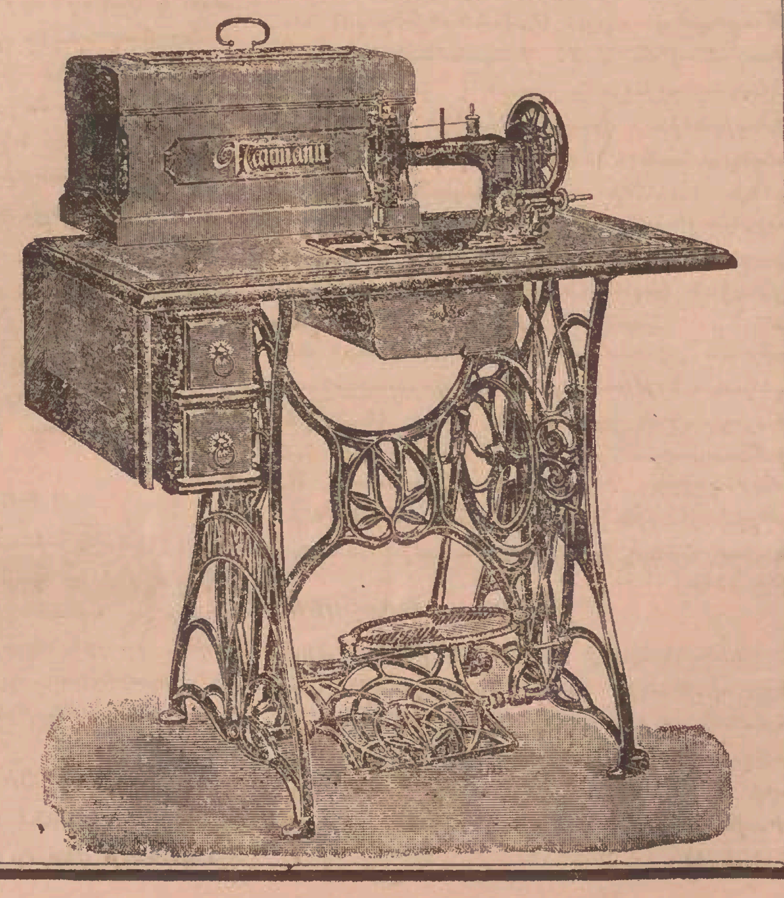

ԽՏԻՎԻԷԼ ՄԵՅԼԱՅՆ

پوسته خديويه

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱՐԱԳ ԵՐԹԵՒԵԿ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՊԻՐԷՈՆԻ և ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ. ԵԼԵԿՏՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ ճաշ.— Սեղանի գինին ձրի
«Սարտիէ» շոգենաւը, նաւապետ Ֆինա... լէ, կը հասնի Աղեքսանդրիայէն Բշ. օր օգոստոս 21ին և պիտի մեկնի երեքշաբթի օգոստ. 22ին երեկոյեան ժամը 3ին դէպի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Իզմիր և Պիրէոն։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

«Ասուան» շոգենաւը, Նաւապետ Վաչաքի, 1911 օգոստ. 17 հինգշաբթի Սուրիոյ եզերքէն հասնելով, օգոստոս 19 շաբաթ օրը կը մեկնի դէպի Կէլիպօլու, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Հա... դոս, Մերսին, Աղեքսանդրիա, Թրա... պոլուս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բոր... Սաիտ և Աղեքսանդրիա։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, Պոլիս՝ Վալիտէ Սուլթան խան։

ՏՊԱՐԱՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ"
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ Գ. ՓՕՔԱՃԵԱՆ